

MAGYAR TEMETKEZÉS

TISZTÚJÍTÁS AZ OTEIBEN

ADATVÉDELEM
FONTOSSÁGA

MODERN
HAMVASZTÓKEMENCÉK
SZEGEDEN

SZIGETSZENTMIKLÓSI
TEMETKEZÉS TÖRTÉNETE

BOSZORKÁNYSÍR
HAJDÚBÖSZÖRMÉNYBEN

PRO PATRIA! – MISKOLC

TEMETKEZÉSI
KONFERENCIA LESZ
BUDAPESTEN

SZEMLÉLETVÁLTÁS
KÖZELEG

ADÓZÁSI KÉRDÉSEK
A TEMETKEZÉSBEN

IV. SÍRÁSÓVERSENY
– SZÉKESFEHÉRVÁR

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

OTEI

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

T 900 TÖLGY

◆ *Keletfa*

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Mobil: 36 (30) 638-4220

Tel.: 06 (42) 460-782

Fax: 06 (42) 460-783

www.keletfa.hu

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

Mindannyian tudjuk, hogy teljesen mindegy mikor és hol történt az elhalálozás, milyen vallási felekezethez vagy melyik nemzethez tartozik az elhunyt, a kegyelet, a méltó megemlékezés mindenkit megillet.

A mi feladatunk, hogy biztosítsuk ezt a jogot minden elhunytak és gyászoló hozzátartozónak a legjobb tudásunknak, szakmai felkészültségünknek megfelelően.

Fontosnak tartjuk, hogy az elhunytak tiszteltét, emlékük megőrzését átadjuk az utáunk következő generációnak is.

Bár a mai „rohanó”, technikailag fejlett, de emocionálisan egyre inkább leegyszerűsö-

dó világunkban ez komoly feladatot jelent, mégsem engedhetjük, hogy a közöny, az értetlenség legyen az uralkodó szemlélet a felnövekvő utókor temetkezési szokásaiban, az emlékezet megőrzésében.

Feladatunk, hogy valamennyi hozzátartozót átsegítsük élete egyik legnehezebb feladatán, a szerettétől való búcsún.

A temetkezési szakma új és újabb kihívások elé néz, de hiszem azt, hogy képesek vagyunk a változó igények kielégítésére a múlt hagyományainak megőrzése mellett.

Varga József

a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1134 Budapest, Váci út 23–27.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Telefon: +36-30/9855-424
E-mail: magyartemetkezés@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Kerekes Sándor, Papp Roland, Pölczman Zsolt, Puskás Béla, Varga József (elnök)

Nyomda: Print 2000

Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ	1
TISZTÚJÍTÓ KÖZGYŰLÉST TARTOTT AZ OTEI	2
SZAKMAI JAVASLAT A TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS ÁFA CSÖKKENTÉSÉRE	4
HŐSÖK NAPJA ORSZÁGSZERTE	5
ADATVÉDELEM	6–8
PARIS ANELLA ÉS VÖRÖSMARTY MAGDA KAPOSVÁRON ALUSSZA ÖRÖK ÁLMÁT	8
BALATONUDVARI TEMETŐJE	9
TEMETETLEN HALOTTAINK	10
MATEK TISZTÚJÍTÁS	11
AZ ORSZÁG KÉT LEGMODERNEBB HAMVASZTÓKEMENCÉJE SZEGEDEN	12
MATESZSZ KÖZGYŰLÉS	13
KOREAI TURISTÁK TRAGÉDIÁJA	14
VALLÁS ÉS TEMETKEZÉSI SZOKÁSOK	14
A SZIGETSZENTMIKLÓSI TEMETKEZÉS JELENE ÉS KULTÚRTÖRTÉNETE	15
HÍREK – ESEMÉNYEK	16–17
PRO PATRIA! MISKOLC	18–19
SZEMLÉLETVÁLTÁS KÖZELEG A MAGYAR TEMETKEZÉSI SZAKMÁBAN!	20–21
KORMÁNYZATI TÁMOGATÁS ZSIDÓ TEMETŐK FELÚJÍTÁSÁRA	22
LEZÁRT TEMETŐKBEN VÉGZETT KOPORSÓS TEMETÉS – HOGY LEHETSÉGES?	24–28
SÍRÁSÓ VERSENY	29
A KEGYELETI TEVÉKENYSÉGEK SAJÁTOS SZÁMVITELI ÉS ADÓZÁSI KÉRDÉSEI	30–31
ÚJ ÉRTELMEZT NYERT ÉLET ÉS HALÁL: „MEDITÁCIÓ AZ ÉLET ÉS A HALÁL ÉRTELME FELETT”	32

Tisztújító közgyűlést tartott az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület

Horváth Józsefnek, az OTEI elnökének négy évre újra egyhangúlag bizalmat szavazott a magyar temetkezési szakma legrégebb óta működő szervezete, az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület. A budapesti tisztújító közgyűlésen arról is döntöttek, hogy ifj. Dobos János közgazdász, Oroszlány város temetőinek üzemeltetője és Papp Roland, a pécsi köztemető vezetője személyében két fiatal szakember is bekerült a megújult elnökségbe.

A tisztújító közgyűlés döntésének értelmében a következő szakemberek önkéntes munkájára számíthat az elkövetkező négy évben a temetkezési szakma:

Elnök: Horváth József.

Az elnökség tagjai alfabetikus sorrendben: Dr. Gerencsér Balázs, Dr. Ladocsy Géza, ifj. Dobos János, Józsa István, Papp Roland és Pölczman Árpád.

Társult tagok képviselői az új elnökségben: Balogh Károly, a Magyar Temetkezési Kellégyártók és Forgalmazók Egyesülete (MA-TEK), Nagy Gábor, Temetkezési Szolgáltatók Alföldi Szövetsége, Tankó Zoltán, Temetkezési Szolgáltatók Közép-Magyarországi Szövetsége, Herczeg András, Temetkezési Vállalkozók Dunántúli Egyesülete, Puskás Béla, Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület, Tóth Zoltán, Magyarországi Krematóriumok Szövetsége és Varga József, Magyar Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesülete. A tisztújító közgyűlés újabb három évre megválasztotta az Ellenőrző Bizottság tagjait:

Elnök: Dorogi János, tagok Kiskós Ferenc és Nyakas Gábor.

Kerekes Sándor

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület tisztújító közgyűlését követően pár héttel máris megtartotta első ülését az új elnökség Budapesten, a Farkasréti temető rendezvénytermében.

Horváth Józsefnek, az OTEI elnökének javaslatára több személyi kérdésben is döntött az új elnökség. Négy évre, alelnökként újra egyhangúlag bizalmat kapott **dr. Ladocsy Géza** és **Balogh Károly**. A generációváltás szellemében – ismételten egyhangúlag – alelnöki felkérést és megbízást kapott **ifj. Dobos János** közgazdász, Oroszlány város temetőinek üzemeltetője. A magyar kegyeleti kultúra patinás lapját, a Magyar Temetkezést szintén új tagokkal kiegészített szerkesztőség menedzseli. Az elnökség felhatalmazása alapján a szerkesztőbizottság tagja továbbra is **Puskás Béla**, a Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület elnöke és **Kerekes Sándor** sajtókapcsolatokért felelős munkatárs. Új tagként vesz részt a munkában **Pölczman Zsolt**, az OTEI tagja és **Papp Roland**, a pécsi köztemető vezetője, az OTEI elnökségének tagja. A szerkesztőbizottság vezetői feladatát változatlanul **Varga József**, Magyar Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesületének elnöke látja el.

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület július 4-i ülésén arról is tárgyaltak, hogy Budapesten, a Lurdy Házban október 4-én lesz a Budapesti Temetkezési Intézet (BTI) Zrt. fennállásának centenáriumi ünnepsége, amelynek programkínálatát – a tervek szerint – szakmai konferencia és temetkezési kiállítás is színesíti.

8.900 Ft-tól
www.memorialszoftver.hu

Szakmai javaslat a temetkezési szolgáltatás ÁFA csökkentésére

„Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson.”
XIX. cikk (1.) Magyarország Alaptörvénye

Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete
3529 Miskolc, Csabai kapu 16. sz.
Tel: 0630 979-6503
E-mail: mateszsz97@gmail.com

Varga Mihály
Pénzügyminiszter, Miniszterelnök-helyettes

Tárgy: Javaslat a temetkezési szolgáltatás ÁFA-jának csökkentéséről

„Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson.” (XIX. cikk (1.) Magyarország Alaptörvénye)

Tisztelt Varga Mihály Pénzügyminiszter Úr!

Magyarország jelenlegi Kormánya beiktatása óta nagyon komoly szociális és családpolitikai törvényhozással igyekszik csökkenteni a magyar állampolgárok terheit. A temetkezési szakma egyetértve a kormányzati célokkal szeretne javaslatot tenni a családok szociális helyzetének javítása érdekében.

A születés, a gyermekvállalás köré komoly állami segítségnyújtás épült ki. Az élet másik, mindenkit érintő, szükségszerűen bekövetkező állomása a halál. A születéssel ellentétben ez komoly lelki terhet is jelent a hozzátartozóknak – e mellett anyagilag is megerőltető egy temetés méltó körülmények közötti lebonyolítása. A családok támogatási rendszerébe véleményünk szerint szervesen illeszkedő, és hangsúlyozottan előbb vagy utóbb mindenkit érintő segítséget jelentene az ÁFA lehető legkisebb mértékű történő csökkentése.

A temetkezési szolgáltatások 27%-os ÁFA-körbe tartoznak. A családok részére ennek az elkerülhetetlen, és sokszor váratlan szolgáltatásnak a terhe jelentős anyagi megerőltelést jelent egy olyan időszakban, amikor egyébként is súlyos érzelmi megrázkódtatáson mennek keresztül. A kedvezményes (5%-os) ÁFA kialszba történő besorolás igen jelentős terhet venne le a családok, és legfőképpen a terheket legtöbbször viselő nyugdíjasok válláról.

Az intézkedés kifejeznie azt a tördést, ami a Magyar Kormány sok más intézkedésében is megjelenik, melyekben a családok és a nyugdíjasok terheit igyekszik csökkenteni, őket segíteni.

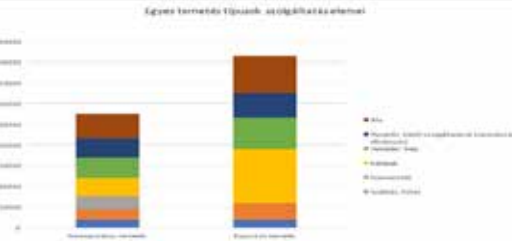
A temetkezési szolgáltatás területén mintegy 500 vállalkozás működik, amelynek nagy része KKV, családi vállalkozás. A legnagyobb árbevételű és foglalkoztatott cégek az iparágban azonban önkormányzati tulajdonú cégek. Az iparági szolgáltatóktól költségszökkentést várni nem lehet, mert egy munkaintenzív tevékenységről van szó, aminek a költségei az elmúlt időszakban – a bérék folyamatos emelkedésének következtében – jelentősen növekedtek.

A Kormány korábbi jogszabályi változtatások alkalmával is igyekezett a szolgáltatást igénybevevők terheit csökkenteni, ilyen volt a 2013-as módosítás (145/1999. (X.I.) Kormányrendelet 32§. (4)), ahol szabályozásra került, hogy a hamvasztóüzemeknek egységes árat kell alkalmazniuk a szolgáltatókkal szemben, és ezt a hozzátartozók felé változatlan áron kell a szolgáltatóknak továbbadniuk. Az árak összehasonlíthatóságát – és a szakma fehéritése érdekében - érdekében 2017-ben bevezetésre került egy – sajátos – számlázási rendszer (145/1999. (X.I.) Kormányrendelet 1. és 2. számú melléklete), amely során meghatározásra került a kiállítandó számla tartalma. Az ÁFA csökkentő intézkedés ezt a folyamatot egészítené ki, támogatva a Kormányzati célokat, hogy a temetkezés területén is csökkenjenek a családok terheit.

A temetkezési cégek által értékesített termékek és szolgáltatások 5 fő csoportba sorolhatóak: a tulajdonos (önkormányzat, egyház) által megállapított üzemeltetői díjak, az úgynevezett temetkezési szolgáltatások (elhunytt előkészítés, szállítás, hűtés, temetőn belüli ravatalozás, sírásás, stb.); a temetéshez szükséges kellékek (urna, koporsó, stb.) díja, a közvetített szolgáltatások (hamvasztás, újság hirdetés stb.), egyéb a temetkezéshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (virág, koszorú, sírhely előkészítés, sírelmek szétszedése a temetés utáni öszerakás stb.).

Egy temetés teljes lebonyolítása során a család kiadásainak kb. 50%-a az az összeg, amit a temetkezési cégnél elköltönek. Ennek az összegnek a felét az ún. kötelező (tulajdonos által megállapított díjak), valamint az adók és járulékok teszik ki.

A temetés, a temetkezési szolgáltatás ára nem azért magas, mert a szolgáltatók extraprofitot realizálnak. A szolgáltatás színvonalának biztosítása igen jelentős ráfordításokat igényel – tárgyi (pl. kellékek, hűtött halottszállító járművek) és személyi (megfelelő szakszemélyzet bére, járulékai, ill. megjelenésének költségei) ráfordításokat –, ezért azzal, hogy a temetői költségeit csökkenten az intézkedés, a szakma a társadalom kedvezőbb megítélésével, elismerésével végezhetné ezt a sokszor nehéz, ugyanakkor a megrendelőt megnyugvást elősegítő szolgálatát.

A temetkezési szolgáltatás adó és járulékok terhei nagyon magasak. Egy törvényesen működő temetkezési vállalkozás 16-17 félé adót és járulékot fizet.

Közös összefogással tettünk javaslatot kormányunk pénzügyminiszterének, Varga Mihály úrnak a temetkezési szolgáltatás áfacsökkentésére. Évek óta foglalkoztatja a szakma egyesületi képviselőit, hogy megoldásokat keressünk a tekintetben, miként tudjuk biztosítani a temetkezési szolgáltatás folyamatos, zökkenőmentes ellátását a hatályos törvények betartása mellett. Minden szakmai szervezet feladatának érzi, tagjai magas fokú képviseletet nemcsak jogi, hanem érdekvédelmi és érdekképviseleti szempontból is.

Bizonyára emlékeznek rá, hogy a szálloda és vendéglátás iparág is hasonló munkaerőhiánnyal küzdött a korábbi években, mint ma már szinte minden szakma Magyarországon. Mivel minden ország gazdaságában a turizmus húzó ágazatnak számít, így az iparág széleskörű összefogásnak köszönhetően sikeresen elérte, hogy 2017-ben 18%-ra, 2018-ban pedig 5%-ra csökkentette a kormány az általuk nyújtott szolgáltatásuk és forgalmazott termékek áfáját. Ennek következményeként – a kormány elvárásának megfelelően – mára az ágazatban 2017-ről 2018-ra 19%-os béremelést tudtak produkálni, illetve növelni tudták a foglalkoztatottak számát is. A kegyeleti szakmát tekintve ez egy hatalmas pozitív lépés lenne a versenyképesség megtartása, a munkaerőhiány és a munkavállalóink megbecsülése szempontjából, nem is beszélve a szeretteiket temetői hozzátartozók terheinek enyhítése érdekében.

Ezen gondolatok mentén vezérelve, illetve bízva a társadalom szakmánk iránti pozitív megítélésében összefogott a kegyeleti szakma szinte minden egyesülete és együtt fogalmaztunk meg egy javaslatot a temetkezési szolgáltatás áfacsökkentésére.

Palkovics Katalin

Nemzetközi kitekintés

A környező és a távolabbi országok nagytöbbségében a temetéshez az állam hol kisebb, hol nagyobb mértékű összegekkel járul hozzá egyszeri segély, támogatás formájában. Az ÁFA csökkentésével – mely nyilvánvalóan a temetői költségeit mérsékelné – hasonló eredményt lehetne elérni, és komoly értékét szolgálna, hogy mindenki részesülhessen a „támogatásban”.

Ma már egyre több uniós tagállamban kedvezményes, vagy hozzáadott adómentes körbe tartozik a temetkezési szolgáltatás. Az alábbi országokban adómentes szempontjából kedvezményes kategóriába tartozik: Horvátország, Belgium, és Ciprus. Adómentes a temetkezési szolgáltatás az alábbi országokban: Dánia, Írország, Hollandia, Portugália és az Egyesült Királyság.

Nemzetgazdasági hatás

A temetkezés kedvezményes 5%-os ÁFA körbe történő besorolása, függően attól, hogy az a kellékekre és a szolgáltatásokra (temetkezési és hamvasztási) is vonatkozik-e, az intézkedés várható költségvetési hatása 5-8 Mrd Ft.

Tisztaban vagyunk azzal, hogy az ÁFA 5%-ra való csökkentése a temetkezési szakmában rövidtávon költségvetési bevételek-csökkenést eredményezne ám hosszú távon a szürke- és fekete gazdaság kifizetésével más adóknak, járulékok formájában hosszútávon kompenzálódna. A csökkentés közvetlen hatása lehet, a számlaadási kényszer. Ez még hatékonyabb lehetne, ha a hivatéki tárgyalásokon ismét kötelező lenne a temetési számla bemutatása. A javaslatunk alapján csökkenés mutatkozna az úgynevezett „hazavitt urnák” tekintetében is, melyet a társadalom sok esetben költséghatékonyabb szempontok alapján választ.

Javaslatunk a szakmai szervezetek konszenzusos, együttes döntése alapján fogalmazódott meg. Kérem a Pénzügyminiszter Urat, hogy a fent felsorolt indokaink figyelembe vétele mellett javaslatunk kedvező elbírálásban részesíteni szíveskedjen.

Köszönettel:

- Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) - Horváth József elnök
- Dél-dunántúli Temetkezési Egyesület – Puskás Béla elnök
- Magyarországi Krematóriumok Szövetsége – Tóth Zoltán elnök
- Magyarországi Temetőfennartók és Üzemeltetők Egyesülete (MTFE) – Varga József elnök
- Magyar Temetkezési Kellékgyártók Egyesülete (MATEK) – Blógh Károly elnök
- Temetkezési Szolgáltatók Közép-Magyarországi Szövetsége (TSZKMSZ) – Tankó Zoltán elnök
- Alföldi Temetkezési Szolgáltatók Szövetsége – Nagy Gábor elnök

támogatásával és megbízásából.

Palkovics Katalin
Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesületének elnöke
(MATESZSZ)

Hősök napja országszerte

A magyar hősök emlékünnepét – ismertebb nevén: a magyar hősök napját – hivatalosan május utolsó vasárnapján tartjuk.

Az ünnephez kapcsolódó megemlékezéseken azon magyarok – katonák és civilek – előtt hajtunk fejet, akik vérüket, életüket adták a hazáért. A megemlékezést egy 1924. évi törvény cikk rögzítette. A magyar hazáért hősi halált halt honfitársakról az előző rendszerben mégsem emlékeztek meg, pedig a szöveg kimondja: „Minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját [...] a magyar nemzet mindenkor a hősi halottak emlékének szenteli.”

Idén az első ünnepségek már pénteken lezajlottak. Ennek keretében, Székesfehérváron több helyszínen is néma koszorúzással tisztelegtek a hősök előtt: az Izraelita, a Rác és a Hosszú temetőben, valamint a Szentlélek katonatemetőben önkormányzati képviselők, a megyei közgyűlés, a járási hivatal és a Magyar Honvédség Parancsnokságának megbízottjai vettek részt az ünnepségen és helyezték el koszorúikat. Az emlékezés virágait a Repülős és Ejtőernyős emlékműnél helyezték el. Enyingen előbb az Árpád-szobornál, majd a Vas Gereben Művelődési Ház előtt, a Szentgyörgyi Dezső-emléktáblánál gyűltek össze a hősök napjára érkező polgárok.

Viplak Tibor, enyingi polgármester szerint: „Semmi örömteli sincsen abban, hogy veszteséget szenvedtünk, és semmi ünnepel-nivaló nincsen a szinte minden magyarországi városban és községben megtalálható emléktáblákon vagy emlékoszlopokon, szobrokon sorakozó hosszú névsorokban. Mégis ünnep ez a mai nap, mert itt vagyunk... mert magyarul beszélünk Magyarországon, s a magyar kultúra veszi körül életünket. Aki ezért harcolt a múltban, akár győztes, akár vesztes háborúban, győzedelmeskedett!”

Az európai uniós választások ellenére, több helyen vasárnap emlékeztek meg az elesett hősökről. Somogy megyében is több helyszínen került sor megemlékezésre. Kaposváron a Hősök templomában Vajda Gábor plébános által celebrált szentmisét követően katonai szertartás keretében került sor a megemlékezésre és koszorúzásra.

A Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság „VersSereg” elnevezéssel meghirdetett versmondó versenyén, a Mártírok és Hősök Közalapítvány és a Somogy Temetkezési Kft. különdíját, Gerencsér Doboka, a Kodály Zoltán Központi Általános Iskola 8. osztályos tanulója nyerte meg, aki ezzel együtt lehetőséget kapott arra, hogy a Hősök napi megemlékezésen elszavalja Veres Péter „Én nem mehetek el innen sehova” című versét.

Pásztor István nyugállományú ezredes emlékbeszédében hangsúlyozta, hogy „a magyar nép méltán lehet büszke saját történelmére, az elődökre, akik a hazát, a szülőföldet naggyá tették, és ha a sors úgy hozta, vérüket ontották érte. A hősök emléknapjának legyen üzenete a soha el nem múló remény, mely a hősöknek örök életet, nekünk pedig erőt ad a mindennapokban.”

Az emlékbeszédet követően az állami szervek és a társadalmi szervezetek helyezték el koszorúikat a Hősök emlékművénél.

Puskás Béla

Adatvédelem

2016-ban az EU elfogadott egy Egységes Adatvédelmi Rendeletet (GDPR), ami alapján ugyanazok az adatvédelmi szabályok vonatkoznak minden vállalkozásra az egész Európai Unióban. A szabályzat a kis- és középvállalkozásokra ugyanúgy érvényes, mint a multinacionális cégekre. A maximális bírság az éves árbevétel 4 százaléka, vagy akár 20 millió Euró is lehet. A rendelet 2018. május 25-én lépett hatályba. Minden olyan szervezet, amely személyes adatokat kezel, köteles volt elkészíteni a saját adatvédelmi szabályzatát. Ehhez már korábban is nyújtottunk segítséget a temetkezési cégeknek. Az alábbiakban Forgács László segítségével sorra vesszük azokat a területeket, ahol adatkezelés történik.

SAJÁTOS, SZEMÉLYES ADATKEZELÉSEK A TEMETKEZÉSBEN

Sírhelynyilvántartással kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a temetőben a kegyeleti jogok gyakorlása céljából nyilvántartó könyv és sírbolt könyv vezetése.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja alapján az adatkezelés Adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges.

Az adatkezelésben érintettek köre: az eltemetett természetes személy(ek). A sírbolt felett rendelkezni jogosult természetes személy(ek).

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Név	Nyilvántartás kötelező vezetése
Lakcím	Nyilvántartás kötelező vezetése

Adatkezelés időtartama: nem selejtezhető.

Az adatkezelés módja: jogszabály szerint papíralapon, mellette elektronikusan.

Különleges adatvédelmi intézkedések:

az eltemetett, sírbolt felett rendelkezni jogosult jogos betekintésekor az adatkezelő köteles gondoskodni arról, hogy a betekintés folyamán személyes adat ne kerüljön nyilvánosságra. Ezt az adatvédelmi szabályzatban rögzíteni, tájékoztatóban közölni kell.

Sírhely, urnahely újraváltásával kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a temető és létesítményei fenntartásával, üzemeltetésével, sírhelygazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátása.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja alapján az adatke-

zelés Adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges.

Az adatkezelésben érintettek köre: a rendelkező halála esetén nyilatkozattevő újraváltó, jognyilatkozattevő természetes személy, az okirat érvényességéhez szükséges tanúk.

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Név	Azonosítás
Lakcím	Jogszabályi kötelezettség teljesítése
E-mail cím	Kapcsolattartás
Telefonszám	Kapcsolattartás
Születési hely, idő, anyja neve	Jogszabályi kötelezettség teljesítése
Személyi okmány száma	Jogszabályi kötelezettség teljesítése
Kapcsolata az elhunyt rendelkezőhöz	Jogszabályi kötelezettség teljesítése
Tanúk	
Név	Nyilatkozat érvényességéhez
Lakcím	Nyilatkozat érvényességéhez
Személyi okmány száma	Nyilatkozat érvényességéhez

Adatkezelés időtartama: a sírhely, urnahely újraváltásának lejártáig, újraértékesítésig.

Az adatkezelés módja: papíralapon és elektronikusan.

Egyszeri információkéréssel kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: nem személyes, általában e-mailben vagy telefonon történő megkeresés esetén az adatkezelés a kért információ megfelelő, későbbi időpontban történő megadásához szükséges.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján az érintett önkéntes hozzájárulása.

Az adatkezelésben érintettek köre: minden természetes személy, aki az adatkezelővel kapcsolatba lépve, kiadható információt kér, melynek megválaszolása nem azonnal történik.

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Név	Azonosítás
E-mail cím	Kapcsolattartás
Telefonszám	Kapcsolattartás
Kért információ	Válaszadás

Az adatkezelés időtartama: a megvalósulásig, azaz a kért információ egyszeri megadásáig.

Az adatkezelés módja: elektronikusan, esetleg papíralapon.

Az érintetti jogok: a hozzájárulást célonként kell beszerezni és az érintett figyelmét fel kell hívni, hogy hozzájárulását bármikor, egyszerűen visszavonhatja.

Bejelentés, panasz kivizsgálásával kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a bejelentés, panasz kivizsgálásáról, annak eredményéről tájékoztatás. Jogellenes cselekmények megelőzése, felderítése.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja alapján az adatkezelő jogos érdeke.

Az adatkezelésben érintettek köre: minden természetes személy, aki az adatkezelő által üzemeltetett, fenntartott létesítményekkel kapcsolatban jogellenes cselekmény, elemi-, vagy egyéb emberi tevékenységtől független kár észlelését

jelezni kívánja. Az adatkezelő szolgáltatásával, magatartásával, mulasztásával, forgalmazott termékével kapcsolatban panaszt tesz.

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Név	Azonosítás
E-mail cím	További információkérés, tájékoztatás
Telefonszám	További információkérés, tájékoztatás
Levelezési cím	További információkérés, tájékoztatás
Bejelentés, panasz tárgya	Kivizsgálás
Bejelentés, panasz időpontja	Kivizsgálás
Csatolt dokumentumok	Kivizsgálás
Jegyzőkönyv intézkedésről	Tájékoztatás

Az adatkezelés időtartama: 5 év, az 1997. évi CLV. Fogyasztóvédelmi törvény alapján kötelezően.

Az adatkezelés módja: papíralapon és elektronikusan.

Az érintetti jogok: az érintettet tájékoztatni kell a jogos érdek jogalapról, az érdekmérlegelési tesztől és az ezzel összefüggő tiltakozási jogáról. Amennyiben az érintett tiltakozik, az adatkezelést fel kell függeszteni, kivéve, ha az adatkezelő bizonyítja, hogy kényszerítő ok áll fenn.

Temetőben telepített elektronikai megfigyelőrendszerrel kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a vagyonvédelem biztosítása, bűncselekmények megelőzése, a temetőbe nem kegyeleti céllal érkezők elriasztása, vandalizmustól elrettenés, esetleges balesetek körülményeinek kivizsgálása.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja alapján az adatkezelőnek a személy- és vagyonvédelemhez fűződő jogos érdeke.

Az adatkezelésben érintettek köre: a temető közfoglalom előtt megnyitott magánterület, így bármely természetes személy, aki a megfigyelt temetőbe belép, ott bármilyen tevékenységet végez, érintett az adatkezelésben.

Az adatkezelés időtartama: 3 nap, az adatkezelő mérlegelése alapján, ha nem történik rendkívüli esemény. A felvételek zárolása esetén, bíróság vagy más hatóság megkeresésére meghosszabbítható.

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Képmás	Jogellenes cselekményt elkövetők beazonosítása a hatóság bevonásával
Gépjármű forgalmi rendszáma	
Be- és kilépés, tartózkodás ideje	

Az adatkezelés módja: elektronikusan.

Hatásvizsgálat: mivel nyilvános hely nagymértékű, módszeres megfigyelése az adatkezelés módja, hatásvizsgálat szükséges.

Az érintetti jogok: az érintettet tájékoztatni kell a jogos érdek jogalapról, az érdekmérlegelési tesztől és az ezzel összefüggő tiltakozási jogáról. Amennyiben az érintett tiltakozik, az adatkezelést fel kell függeszteni, kivéve, ha az adatkezelő bizonyítja, hogy kényszerítő ok áll fenn.

Temetőbe gépjárművel, behajtókkal kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a temetőbe gépjárművel behajtás lehetővé tétele, jogosultság ellenőrzése.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja alapján az adatkezelőnek a temető rendjének fenntartásához fűződő jogos érdeke.

Az adatkezelésben érintettek köre: érvényes mozgáskorlátozott igazolvánnyal rendelkező, nagyon idős vagy járóképtelen, de mozgáskorlátozott igazolvánnyal nem rendelkező, kisgyermekes természetes személyek. Vállalkozók vagy alkalmazottak, ha munkavégzésükhöz indokolt. A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Gépjárművezető neve	Azonosítás
Gépjármű forgalmi rendszáma	Azonosítás
Jogosultság indoka	Jogosultság ellenőrzése
Mozgáskorlátozott igazolvány száma	Jogosultság ellenőrzése
Vállalkozók vagy alkalmazottak, hivatalos céllal behajtók	
Cégnév	Azonosítás
Gépjárművezető és utasok neve	Azonosítás
Gépjármű forgalmi rendszáma	Azonosítás
Jogosultság indoka	Jogosultság ellenőrzése

Az adatkezelés időtartama: 1 év.

Az adatkezelés módja: papíralapon.

Az érintetti jogok: az érintettet tájékoztatni kell a jogos érdek jogalapról, az érdekmérlegelési tesztől és az ezzel összefüggő tiltakozási jogáról. Amennyiben az érintett tiltakozik, az adatkezelést fel kell függeszteni, kivéve, ha az adatkezelő bizonyítja, hogy kényszerítő ok áll fenn.

Polgári búcsúztató partnerekkel kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: szerződéses jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek, valamint vállalt feladatok megvalósulása. Hatékony együttműködés. Aszolgáltatás ügyfelekhez történő kiejánlása.

Adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján az érintett önkéntes hozzájárulása alapján arcképeknek, önéletrajzának kezelése; GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján az adatkezelés szerződéskötés előkészítéséhez, szerződés teljesítéséhez szükséges; GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) pontja alapján az adatkezelés jogszabályi kötelezettség teljesítéséhez (számlázás) szükséges.

Az adatkezelésben érintettek köre: minden természetes és jogi személy, aki az adatkezelővel, üzletszerzés céljával búcsúztatópartnerként szerződést köt. A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Név	Szerződés teljesítése, számlázás, kiejánlás
E-mail cím	Kapcsolattartás, kiejánlás
Telefonszám	Kapcsolattartás, kiejánlás
Adóazonosító jel/Adószám	Szerződés teljesítése, számlázás
Bankszámlaszám	Szerződés teljesítése, számlázás
Lakóhely/Székhely címe	Szerződés teljesítése, számlázás

Hozzájárulás alapján feltüntetett adatok

Kategória	Cél
Arckép	Üzletszerzés céljából
Szakmai önéletrajz	Üzletszerzés céljából

Az adatkezelés időtartama: a hozzájárulás jogcímén kezelt adatok esetében a szerződés megszűnéséig vagy visszavonásig. Számviteli bizonylatok vonatko-

zásában a 2000. évi C. törvény alapján 8 évig. A szerződéssel kapcsolatos egyéb adatok kezelési időtartama a jogérvényesítési (elévülési) idő végéig, (ami 5 év), a Polgári Törvénykönyv szerint meghosszabbodhat. A szerződés megszűnése után az adatoknak csak tárolása történik, ügyfeleknek átadása megszűnik.

Az adatkezelés módja: papíralapon és elektronikusan.

Együttműködési megállapodás keretében végzett vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos adatkezelés

Az adatkezelés célja: a temető és létesítményei területén, a temetkezési szolgáltatásokkal kapcsolatosan a kőfaragó,

sírköves, sírgondozást végző természetes és jogi személyek tevékenységének jogszerű és a szakmai szabályoknak megfelelő koordinálása. A kegyeleti jogok érvényesülésének elősegítése.

Az adatkezelés jogalapja: GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján az adatkezelés szerződés előkészítéséhez, szerződés teljesítéséhez szükséges.

Az adatkezelésben érintettek köre: a temetkezéssel kapcsolatos egyes szolgáltatásokat végző vállalkozók, gazdasági társaságok képviselői, kapcsolattartói.

Az adatkezelés időtartama: az együttműködési megállapodás lejártáig.

Az adatkezelés módja: papíralapon és elektronikusan.

A kezelt adatok kategóriái, kezelésük céljai:

Az adatkezelésben érintett természetes személy(ek)	
Kategória	Cél
Vállalkozó, képviselő neve	Szerződés teljesítése
Kapcsolattartó neve	Kapcsolattartás
E-mail cím	Kapcsolattartás
Telefonszám	Kapcsolattartás

Forgács László Szakmai dolgozat: Részlet: A GDPR a temetkezési szolgáltatásban és a temetőüzemeltetésben.

Sajtó alá rendezte: **Puskás Béla**

Paris Anella és Vörösmarty Magda Kaposváron alussza örök álmát...

Kaposvári földben nyugszik immár Paris Anella, Rippl-Rónai József nevelt lánya, akinek hamvait férjének, Szentantalfai Dobossy Eleknek porladó csontjaival együtt a budapesti Farkasréti temetőből hozták haza a Somogy Temetkezési Kft. munkatársai.

S hogy miért volt szükséges egy újabb utolsó út? Azért, mert hírül vették: a lejárt sírhely 263 ezer forintos megváltását nem vállalták az oldalági örökösök. Puskás Bélától, a Kft. ügyvezetőjétől tudom: a megyeszékhely – ahol fiatalként oly jól érezte magát Anella – kapva kapott az alkalmon, az önkormányzat nyomban vállalta az idetelepítés finanszírozását. Így került a házaspár Rippl-Rónai és felesége, Lazarine asszony sírjának közelébe,

s egy magánszemély által felajánlott, mutatós síremlékre véshették fel nevüket. Vajda Gábor, a Jézus Szíve-templom plébánosa a minap szentelte fel a sírt, s Jágerné Katona Zsuzsanna Kaposvár város kulturális referense is fejet hajtott emlékükhöz, csakúgy, mint Horváth János művészettörténész, a „Festők Szindbádjának” kutatója, akinek többek között az is köszönhető, hogy megjelenhetett Paris Anella visszaemlékezése.

Hamarosan a mezőcsokonya-nyírespusztai születésű Vörösmarty Magda, nemzetközi hírű grafikusművész, aki a szalámigyáros Pick fiával kötötte össze életét, is somogyi földben nyugszik majd. Urnáját a budapesti Tamás utcai urnatemetőből telepítik át Kaposvárra. A kezdeményezést támogatta Szita Károly polgármester is, így az egyik filmpolitikájával a Metro Goldwin Mayer első díját megnyerő grafikusművészt, aki néhány éve a színházparkban lévő Vörösmarty-szobrot ajándékozta a városnak, méltó módon kísérhetik majd utolsó útjára. A jeles alkotó urnáját ugyanis hozzá méltatlanul, köztemetéssel helyezték el

2017-ben, ám a város, ahol egy ideig dolgozott, fontosnak tekinti, hogy kegyelettel őrizze emlékét a művésznek, aki – többek között – Tapsony, Nagyszakácsi és a Lakitelek Népfőiskola Alapítvány címerét is tervezte. Október 23-án, a felújított színház tervezett átadásának napján rendezik meg újratemetését.

Lőrincz Sándor

Fotó: Puskás Péter

Balatonudvari temetője

A török kiűzése után a községbe 1719-1720-ban reformátusok települtek. 1780-90-ben építették meg templomukat. A kevés számú katolikus még a templomkertbe temetkezhetett. A megszapordó lakosságot, a reformátusok részéről a Debreceni Zsinat azon megjegyzése: „Az Atyák a városon kívül temetkeztek, Krisztust is városon kívül temették” készíthette a temető áthelyezésére. Az új temető létesítését az 1775-ben kiadott Helytartó tanácsi határozat is sürgette, amelyet az egyházakkal is egyeztettek. Az új temetőt az 1770-80-as években nyitották meg a református és katolikus hívek számára. Az új temető helyét a falun kívül, annak keletre eső részébe az ősi hadiút fölött jelölték ki. A közös temetőben csak az 1800-as években jelentek meg a szív alakú sírkövek.

A temető meglétéről ír az 1778 valamint az 1816-os veszprémi püspökség által felvett jegyzőkönyv is. Az 1846. május 15-én kelt veszprémi püspöki egyházlátogatási jegyzőkönyvben a következőket találjuk: „Vagyon az udvari fiókegyházban temetkező hely s pedig közösen az ott lévő reformátusokkal együtt, elválasztás nélkül. Kereszt nincs benne.”

A kiegyezés után a katolikusok száma évről évre növekedett. Ez készítette a felekezeti elkülönítésére, ami 1887-ben meg is történt, kerítés nélkül. A katolikus egyház temetője közepébe vörös kőből keresztet állíttatott, amit a temetőrésszel együtt Fleischmann Jenő aszfóli plébános szentelt fel.

Balatonudvari műemlék temetője ma a község egyik látványossága. A legtöbb sír az 1800-1850 közötti évekből származik. Az 1840-es évektől a temető külön részeibe temetkeztek a reformátusok, izraeliták és a katolikusok.

A Káli-medence miocén kori fehér mészkövéből faragott, szívet formázó kő csúcsa, „lába” a földben található, nem látszik. A sírkövek nagy részén már csak

nehezen olvashatók a kőbe vésett feliratok. A leggyakoribb családnevek a Kozma, Kerkápoly, Szilvási, Sörös, Hóbe. Némelyiken látszik, hogy a kőfaragásban, a helyesírásban is járatlan ember munkája lehet. Jelenleg 65 kézzel faragott sírkövet találunk a temetőben. A kőfaragó személyek neve nem ismert.

A szív alakú sírköves védett műemléki temető az ország négy védett temetőjének egyike. Egyébként az országban még Balatonfüreden van néhány hasonló sír. A műemlék temető sírköveit az 1980-as években restaurálta az Országos Műemléki Felügyelőség, de sajnos nem sikeresen. Időközben a sírkövekből 3-4 darabot ismeretlen tettesek eltulajdonítottak, ami a temető külsejét károsan megváltoztatta.

Többféle legenda kering a sírkövek eredetét illetően. Eötvös Károly így írt erről „Balatoni utazás - A balatoni út vége – A két temető” című írásában: „Volt Balatonudvariban valaha egy szegény ember, valami furcsa ember, találékony elme, olyan falusi ezermester. Kitalálta, hogy a sírköveket szív alakúra kell faragni. Le-

gyen lába, amelyet elültessenek a sírban nyugvó fejéhez, de ami kimarad a földből, olyan legyen az, mint az ember szíve. Arra jöjjön rá az írás. Ez illik a holtakhoz is, az élőkhöz is. ...Maga faragta a sírköveket. Fölment a hegyek alá, alkalmas kőlapokat keresni. Talált is a dörgicsei határ közelében. Azután kifaragta szív alakúra. Azután rávéste a halott nevét s születésének és halálának évét. Nem is kért érte pénzt. Megelégedett szívből jövő köszönjük szóval s egy-egy csutora borral. De azért munkáját mégis megfizették.”

A másik monda Dúl János udvari halász gazdájának szép leányáról, Halász Veronikáról szóló történet. A Dúl családhoz, Veronikához kapcsolódik a kőfaragó legény, aki szerelmes lesz Veronikába. A leány úgy határoz, hogy a legénnyel megy a hegyekbe. Búcsúzik a Balatontól. A tóra törő vihar a bátor leány halálát okozza. Sírja fölét készíti a kőfaragó legény szeretete jeléül a szív alakú sírkövet. A harmadik szóbeszéd így szól: „Az udvari halászgazdának volt egy igen szép lánya, aki sokszor elkísérte édesapját a Balatonra halászni. A bátor leány egyszer egyedül is bevezett a vízre. A Bakony felől hirtelen jött meg a vihar és a leány nem tudott kivezni a partra a zivatar elől. A vihar felborította a csónakját és a leány Balatonba fulladt. A falu népe sajnálta a leányt, de a szeretője, egy kőműves legény különösen. A legény elhatározta, hogy szív alakú sírkövet készít kedvese sírjára. Az udvariaknak nagyon megtetszett a szív alakú sírkő és halottaik számára ők is készíttettek hasonlókat. Amíg a kőműves élt, sok ilyen sírkövet faragott, amivel „benépesítette az udvari temetőt.”

Puskás Béla

Temetetlen halottaink

Több mint 25 évi lelkeszi szolgálat* után akarva-akaratlanul kell megállapítanom, hogy a változások nagyon megmutatkoznak a temetések terén is. Ezen belül különösen is a városi temetéseken, hiszen nagyok a különbségek a város és a falu között. A falvakban még nagyon sok helyen meg vannak a hagyományok, a szokások, ezzel szemben a városban, különösen is a belvárosi övezetekben új jelenségek meghonosodásának lehettünk megélői a temetőben is.

Még a régiek azt mondták, hogy „halottat nem hagyunk a föld színén”, addig napjainkra egyre többen vannak, akik elfelejtik tisztességgel eltemetni családtagjukat, hozzátartozójukat. Bocsánat, hogy kimondom, de egyre többen vannak, akik már el sem temetik szerettüket, és azt várják, hogy valaki más (pl. önkormányzat, idősek otthona, egy alapítvány) intézkedjen.

20 éve szolgálók idősek otthonában és szomorú megtapasztalásom, hogy egyre több időst az otthon temettet el, mert a család nem teszi meg. Nem a pénznek a hiánya miatt, hanem a közömbösség, a felelősség elfelejtése miatt. Az isteni parancsolat, hogy „*Tiszteld apádat és anyádat...*”, azt is jelenti, elbúcsúzik Tőle/Tőlük az élet végéhez érven és vállalom a temetést.

Az évek alatt egyre gyarapodó köztemetések száma is azt mutatja, hogy valami nagy baj van velünk emberekkel, hogy nem akarunk elbúcsúzni hozzátartozóinktól, a rokonainktól.

Miután másképpen állunk az élethez, nem is csoda talán, hogy az elmúláshoz, a halálhoz, a temetéshez is egészen másképpen viszonyulunk. Pedig sosem felejtjük el, hogy nem csak nekünk kell elkísérni és majd elbúcsúztatni az előttünk

járókat, hanem egyszer bennünket is jó lenne, ha valaki elkísérni utolsó utunkon és nem maradnánk magunkra. Nem feltétlenül kellene mindent megváltoztatni és lemondani a hagyományról, mert hiszen ezek nem véletlenül alakultak így. Az elődök jól tudták, hogy mi szükséges a gyász feldolgozásához és nem akarták se megspórolni, se felgyorsítani.

Érdekesek, amikor gyászolók azzal a kérréssel keresnek meg, hogy legyenek ugyan lelkesek a temetésen, de ne annyira. Ilyenkor mindig megkérdem, hogy mit is értenek ez alatt. Jönnek is az ötletek: nem fontos énekelni, csak egy kicsit imádkoz-

zam stb. Ez azért is érdekes, mert szónok ismerőseim pedig elmondják, hogy feljűk pedig olyan kérés hangzik el gyakran a családtól, hogy mondják el a Mi Atyánkot vagy énekeljenek egy közismert egyházi éneket.

Régen mondom már illetékeseknek, hogy jó lenne a fiataloknak egy-egy osztályfőnöki vagy biológiai órán arról beszélni, hogy mi a teendő egy haláleset bekövetkezése után. Sok fiattól hallottam, hogy hiányolták tanulmányi idejük alatt, hogy az élet ilyen irányú feladatairól soha senki nem beszélt. Mielőtt bárkit hibáztatnánk – hogy mennyire szülőnek vagy az iskolának a feladat –, segítsük a következő nemzedéket, hogy beszéljünk nekik az élet végéről és magáról a temetésről.

Egy embernek jó esetben csak egyszer van temetése. Aki ezt valamilyen módon elmulasztja, később úgy érezheti, hogy nem tudta eltemetni családtagját és nem tudta lezárni a kapcsolatukat. Viszi a lelkében ennek a terhét, ami sok nehézséget okozhat. Fontos, hogy tudjuk megadni az élőknek, ami őket illeti, de halottainknak is a végső tisztelgetet.

Gecse Attila

ref. lelkes Miskolc

* Nagytiszteletű Gecse Attila cikkét – amelyet változtatás nélkül publikáltunk – ezúton is köszönjük!

MATEK közgyűlés

A Magyar Temetkezési Kellégyártók és Forgalmazók egyesülete megtartotta éves közgyűlését Debrecenben, ahol az éves gazdasági beszámoló elfogadása mellett tisztújításra is sor került. Balogh Károly, a Karsol Kft. ügyvezetője nem vállalta a továbbiakban az elnöki tisztséget.

A közgyűlés a Keletfa Kft. kereskedelmi vezetőjét, **Marján Tibort** a MATEK elnökének, alelnököknek pedig **Pölczman Zsoltot** a Mantex képviselőjében, míg **Farkas Bencét** az Emléktárgy Kft.-től bízta meg a következő ciklus munkájának irányítására.

Pölczman Zsolt

Marján Tibor

Farkas Bence

Az elhunyt előkészítés művészete -

Gyakorlati tanatopraxia képzés

2019.11.04-i héten 2 turnus indul

Koporsót és urnát eladni bármelyik kegyeleti cég képes. A hozzátartozók részére azt az érzést nyújtani, hogy a megbízott cég méltó módon bánt eltávozott családtagjával még kevesen. Legyen az Ön kollegája is jártas ebben.

Helyszín: Télizöld Kegyeleti Szolgálat telephelye, 1097 Bp. Kén u. 8/A.

A tanfolyamról további felvilágosítás:
 Novák Gergely, 06.30.638-6848, ng@gnoger.com

Az ország két legmodernebb hamvasztókemencéje immár Szegeden teljesít szolgálatot

Szeged Megyei jogú Városa Közgyűlése döntése értelmében 2016-tól a Szegedi Testamentum Temetkezési Kft., mint önálló divízió, integrálódott a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.-be. 2018-tól nagyszabású technológiai felújítási munkálatok indultak el a Regionális Hamvasztóüzemünkben. Ennek keretében elbontásra került az egyik, majd később a másik 35 éves hamvasztókemence. A közbeszerzési eljárást követően, a nyertes, HT Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. által egy új, modern kemence épült meg.

A felújítás második ütemében ez év elején egy újabb, a nagytömegű elhunytak hamvasztására is alkalmas kemence került közbeszerzési pályáztatásra, épült meg, teljesítette próbaüzemét, így rendelkezik a szükséges hatósági engedélyekkel.

A felújítás harmadik ütemében, pályázati támogatással a hamvasztó üzem épületkomplexumában energetikai felújítás indult el. Korszerűsödik a széles hűtőkapa- citás is, melyre egyre nagyobb az igény a Patológiai Intézet és egyéb megbízók részéről.

Ezzel a hamvasztási igények folyamatos növekedése mellett, a nagytömegű elhunytak hamvasztásának egyre gyakoribb igénye teljesítésére is lehetőség nyílik már Szegeden. A súlyhatár nem okoz gondot a hamvasztásnál, hiszen az újabb kemence befogadó mérete, hamvasztási technológiája 260 kg súlyú elhunyt biztonságos hamvasztására is ad lehetőséget.

Az országban harmadikként, vagyis a debreceni illetve a budapestit követően 1984-ben megépült, regionális hatáskörre ter-

vezett hamvasztóüzeme a szegedi, 35 év elteltével az ország két, technikai, technológiai és informatikai értelemben legkorszerűbb hamvasztókemencéjével rendelkezik.

Az üzem megbízhatóan fogja teljesíteni egyre szélesedő feladatkörét.

Makrai László

MSc, MBA

üzgyvezető igazgató

Társaságunk, a HT Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. Szeged város hamvasztóüzemébe több mint 30 éve üzemelő import kemencék helyére két EW-2 típusú kemencét telepített le. 2018-ban egy új 4. generációs kemencét adtunk át. A kemence azóta is megfelelően látja el feladatát. 2019-ben került sor a HT Kft. által legújabb fejlesztésű 6. generációs kemence telepítésére. Az új kemence az általunk kizárólagos joggal használt szabadalom felhasználásával lett megépítve. Az új saját fejlesztésű kemence új gépészeti, új vezérlési, új szoftverrel és új megoldásokkal valósult meg, melyet teljes egészében társaságunk mérnökei és szakemberei fejlesztettek és építettek az új igényekhez igazodva. Az új fejlesztésnek köszönhetően a 6. generációs kemencét 260 kg-os elhunyt hamvasztására is alkalmassá tette társaságunk. Nagy kihívást jelentett, hogy a régi technológia helyére a HT Kft. által jól bevált megoldások kerüljenek megépítésre. A HT Kft. által fejlesztett hamvasztó kemencék fajlagos egy elhunytra eső gázfogyasztását tekintve akár tizede is a konkurens típusoknál, köszönhetően a szabadalmazott ke-

mence kialakításának. A külföldi kemence gyártók kemencéi nem képesek ezeket az adatokat produkálni. Így a hazai hamvasztóüzemek üzemeltetési költségek tekintetében is gazdaságosabban működnek az általunk gyártott EW kemencékkel. Az új fejlesztésű 6. generációs kemence is megfelel a XXI. századi kihívásoknak gazdaságosság, környezetvédelem és megbízhatóság tekintetében. A felügyeleti irányítás és adatgyűjtési rendszer valós idejű megjelenítésével nőtt a technológiai rendszer biztonsága és hatásosabb üzemeltetése, melyet társaságunk az innovációnak köszönhetően épített ki megrendelőnek. Az új kemence rendszer teljesen automatizált, folyamatos ellenőrzés mellett működik, és automatikusan közbeavatkozik amennyiben az érzékelő és beavatkozó automatika szükségesnek tartja. A Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. gyártó és fejlesztő cég, aki már eddig is több szabadalommal rendelkezik, egy új 6. generációs kemencével jelent meg a hamvasztással foglalkozó kegyeleti szolgáltatók piacán.

Ehmann István

Kedves Kegyeleti Szakmában érdekelte kollégák!

A Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete, hagyományaihoz híven, 2019. május 10-12 között tartotta éves Közgyűlését a festői szépségű Tapolcán, a Hotel Pelionban.

A Pénteken a szállások elfoglalása és vacsora elfogyasztása után dr. Horváth Zsuzsanna előadását hallgattuk meg, aki igazán széles körű tájékoztatást adott a kegyeleti szakmában dolgozók részére hagyatéki, jogi ügyekben. Konkrét példákkal és megtörtént esetekkel hívta fel a figyelmünket arra, hogy egy temetési szertartás felvételével kapcsolatban milyen kockázati tényezőkre kell odafigyelnie a kegyeleti tanácsadóknak, amelyek a későbbiekben bizony akár már csak jogi fellépéssel orvosolható. Sok egyedi eset megbeszélését is megejtettük ezt követően egy fórumszerű beszélgetésen.

Szombaton 9.00 órakor tartotta MATESZSZ éves Közgyűlését, melyen a tagság meghallgatta az egyesület éves beszámolóját, ezt követte a gazdasági beszámoló, a felügyelő bizottság értékelése, valamint a 2019. évi egyesületi programtervezet.

Most is készült az elnökség, és szakmai előadókat hívott a kegyeleti szakmához kapcsolódóan. A hatóság részéről vendégünk volt Dózsáné dr. Sasvári Ildikó a Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályának főorvos asszonya, akinek előadásában az elhunytakkal kapcsolatos hatósági ügyintézésről volt szó, érintve a külföldi halott szállítást, sírnyitási engedélyek kiállítását, hamvasztási engedélyek megadását. Megemlítette, hogy már készülöben van a hatósági ügyintézésnek egy úgynevezett elektronikus verziója, melyre nekünk, kegyeleti szak-

embereknek sem árt időben felkészülnünk infrastrukturálisan.

Következő előadónk Szilágyi László – a méltán ismert, Memorial Kft. szoftverfejlesztő cég ügyvezetője – a főorvos asszony előadásán hangzottakkal összefüggésben megemlítette, hogy jelenleg is létezik kiírt informatikai fejlesztésre pályázat GINOP 3.2.2. számon, melyre 2019 szeptember végéig lehet pályázni 5-30 millió forint közötti értékben. Említést tett még előadásában azokról a fejlesztésekről, melyeket vagy a közelmúltban tettek elérhetővé a szoftverüket felhasználók körében, vagy a közeljövőben kívánnak bevezetni. Ilyenek például a már meglévők mellett a pénztárkezelő, a raktár kezelő funkció és a vállalat irányítás.

Az előadások közül, a szakmai és tényszerű tárgyilagosságot nélkülöző és mind egyikünk számára pozitív értelemben leg-sokkolóbb előadó Mórocz Tamás atya, A Székesfehérvári Egyházmegye helyettes esperese volt. Megható őszinteséggel beszélt a kegyeleti és temetkezési szakmában megélt szertartásairól, melyek olykor bizony az egyház és a temetkezési szolgáltató együttműködéséből fakadóan maradhatott méltó és kegyelet teljes. Ő maga, a saját egyházmegyéjében jelenleg is hat temetőt üzemeltet.

Szakmai napunk záró előadása egy játékkal fűszerezett thanatoesztétikai előadás volt, ahol a résztvevők elsajátíthatták az

airbrush technológiát az elhunytak temetésre való felkészítéseként. Novák Gergely egyesületünk elnökségi tagja, a Thanatopraxiai Társaság tulajdonosa, a „sminkverseny” nyertesét egy thanatoesztétikai tanfolyamon való részvétellel díjazta.

Közgyűléseink megtartásakor fontos szempont egyesületi tagjaink részére a közös és felhőtlen szórakozás. Most sem volt ez másként. Délután együtt élveztük a hotel kínálta egészségorientált és wellness szolgáltatásait, vacsora után pedig kulturális programon vehettünk részt egy musical előadás keretében, zenekedvelő tapolcai fiatalok szórakoztattak bennünket. Vasárnap egyesületünk tagjai együtt fedték fel a Tapolcai tavas barlang és a város szépségeit.

Palkovics Katalin
MATESZSZ elnök

Koreai turisták tragédiája

2019. május 29-én este a Hableány sétahajón utazó 35 személyből 28 fő elhalálozott, amikor a Viking Sigyn nevű szállodahajóval ütközött a Margit híd közelében. A fedélzeten 33 dél-koreai állampolgár és a kéttagú magyar személyzet tartózkodott. Mindössze 7 utast sikerült kimenteni. 26 dél-koreai és 2 magyar áldozata van a szerencsétlenségnek. Lapzártakor a példátlan összefogásnak köszönhetően már csak egy koreai áldozat nem került elő a hullámsírból.

A dél-koreai elhunytakat a SOTE Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézetében, az Interpol bevonásával azonosították a magyar hatóságok. Mivel a baleset után különböző időpontokban – jellemzően napokkal később – találták meg az elhalálozottakat, ez igen aprólékos és felelősségteljes munka volt.

A budapesti AEVUM Temetkezés szervezte meg és bonyolította le a dél-koreai elhunytak hamvasztását. Az Adytum Kft. budapesti hamvasztóüzemében történt meg az áldozatok hamvasztás előtti búcsúszertartása, itt tudták leróni kegyeletüket a családtagok, ismerősök.

A turisták döntően nem egyedül vettek részt az utazáson, ezért házaspárok, családok, rokonok, illetve barátok veszttek oda a

katasztrófa során. Nehezítette a helyzetet, hogy nem mindegyik családtag került elő a habokból egyszerre, sőt volt arra is példa,

hogy egy hét különbséggel akadtak rá a mentést végzők a holttestekre. Ezáltal a temetkezési szolgáltatás kegyeleti oldalának megfelelő minőségben történő biztosítása nem várt kihívások elé állította a hamvasztásban résztvevő mindkét céget. A hamvasztási dokumentáció összeállítását, a kegyeleti kellékek figyelmes megválasztását és az elhunyszállítások óramű pontos logisztikáját teljes mértékben össze kellett hangolnia a résztvevő feleknek úgy, hogy a koreai családok temetkezési szokásait, illetve nem szokványos kéréseit és igényeit is teljes mértékben ki tudják szolgálni. A búcsúztatásra a családtagok jelenlétében, református és katolikus szertartás keretében, a nagytérenyi hamvasztóban került sor.

Szarka Ferenc

Vallás és temetkezési szokások

A 2015-ös népszámlálás eredményei szerint a dél-koreai lakosság több mint fele (56,9%-a) nem tartozik egyetlen vallási szervezethez sem. A népszámláláskor a lakosság 27,6%-a tartotta magát kereszténynek (ebből 19,7% protestánsnak, 7,9% pedig római katolikusnak), és 15,5% buddhistának. Dél-Koreában mintegy 130 000 muszlim vallású ember él, többségében bevándorlók, de mintegy 35 000-en közülük koreaiak. További kisebb vallások még a vonbuddhizmus, a cshondoizmus, a csungszanizmus, atedzsongizmus vagy a Teszun Csillihő.

A temetkezési szertartások különösen jelentősek a koreai kultúrában már ezért is igen fontos lenne, hogy a holttestek előkerüljenek, és így meg tudják adni az elhunyt szerettük számára a végtisztességet a családtagok.

A családok egy része a hagyományos rítusokat a mai napig követi. A modern dél-koreai temetés során már a temetkezési ház – amely a kórházban van – gondoskodik az elhunyt testének előkészítéséről. A temetés általában a halált követő harmadik napon történik, de amennyiben az elhunyt nem volt vallásos, nem lehet az ősi rituálék szerint eltemetni.

E három napban a távol élő családtagok illő öltözetben, fekete ruhában odautaznak a gyászoló házhoz, hogy leróják a tiszteletüket.

A haláltól a temetésig a szokások előírta feladatokat a szertartásmester, a sangju látja el, aki a szülők halála esetén mindig az elsőszülött fiú, más családtag esetében pedig a családfő. Hitük szerint a ház ajtaja a határvonal az élővilág és a halál utáni élet között. A koporsó a harmadik napon hagyja el a házat. Ekkor egy rövid ceremóniát tartanak, amelynek során dicsérve az elhunytat, elmondják élettörténetét.

Földbe helyezését követően a sangju földet dob a koporsóra, majd ezt a rítust háromszor megismétli. A betemetett síron egy dombot formáznak, amit idővel benő majd a fű. A domb elé helyezik el a sírkövet, amin az azonosításra szolgáló név és olykor rövid szöveg, esetleg egy mottó áll. A domb jobb oldalán egy kis követ temetnek el, amit a halott nevével látnak el, hogy a sír erodálódása után is azonosítható legyen. A sírkő elhelyezését egy rövid imádságos rituálé követi.

Koreában az eltűnés sokkal nagyobb tragédia, mint a haláleset, mert mindaddig, amíg szeretteik teste nem kerül elő és az elhunytaknak nem tudják megadni a végtisztességet, nem lelnek nyugalomra. Ezért tesznek meg mindent a magyar hatóságok és a munkájukat segítő koreai katonák az elhunytak felkutatására.

Puskás Béla

A szigetszentmiklói temetkezés jelene és kultúrtörténete

Szigetszentmiklós a budapesti agglomeráció egyik leggyorsabban növekedő városa, remek fekvése és Budapest szomszédsága miatt rendkívüli népszerűségnek örvend a kiköltöző családok körében. A város egy temetővel rendelkezik már évszázadok óta. Cikkem első részében a temető múltját mutattam be, a második részben pedig a temető jelenlegi helyzetével és kulturális jelentőségével foglalkozom.

A szigetszentmiklói temetőt a rendszer-váltásig az önkormányzat, akkori nevén a Tanács üzemeltette, majd 1991-ben egyházi fenntartású temetővé vált. A fenntartási feladatokat azóta is a Református egyház látja el. Az időközben – 1986. január 1. – városi rangot kapó település temetőjének tulajdonosa tehát a Református egyház, de az üzemeltetést vállalkozók látták el az elmúlt majdnem 30 évben. Jelenleg a SZIGÜ Temetőüzemeltető Kft. látja el az üzemeltetési feladatokat 2015 július elseje óta.

Szigetszentmiklós lakossága az utóbbi egy-két évtizedben rohamosan megnövekedett, a város lassan eléri a 40 ezres lélekszámot, így a temető is rohamos növekedésnek indult ezzel egyidőben. Mint azt a cikksorozat első részében már említettem 1968-ra megtelt a szigetszentmiklói temető. Ekkor a temetések a temető elején kezdtek újra, a nyugati oldaltól indulva az Ótemető irányába. Az újratemetés gyakorlatilag már a 90-es évekre elérte az Ótemető elejét, napjainkra pedig már egyre jobban fogynak a szabad sírhelyek, újra közelítjük a temető végét.

Jelenleg a városi temető 19 parcellájában és az Ótemető keleti végében lévő sírokkal együtt több mint 10 ezer sír, sírbolt, urnasír található. A régi ravatalozó gyakorlatilag teljesen kinőtte a megnövekedő város igényeit és 1999 januárra elkészült az új, modernebb és nagyobb ravatalozó az aktuális temetéseknek megfelelő hely közelében, mintegy 200 méterre a régi ravatalozótól. Az új ravatalozó sokkal nagyobb, igénynek megfelelően természetes, zárt búcsúztatás is lehetséges szemben a régi ravatallal, ahol

csak a várakozás volt a ravatalon belül, maga a szertartás nyitott ravatalon történt az év mind a négy évszakában. A ravatalozóhoz tartozik egy iroda is és kellékbemutató terem is. Az új ravatalozó elkészültekor a régi ravatalozót átalakították és urnafalat alakítottak ki az oldalában, illetve urnafülkék vannak magában a ravatalozóban is.

A kétezres évek végére országosan is megnövekedett az igény az olcsóbb, egyszerűbb temetkezési formák iránt és ez Szigetszentmiklóson sem történt másként, így 2009-re kialakítottak egy szóróparcellát, melyben a hamvak szórása bemosással történik. Ez a temetkezési forma viszonylag hamar népszerűvé vált, hiszen a mai gyorsuló világunkban sokaknak teher a sírhely gondozása és látogatása, de ebben a formában megtehetik a méltóságteljes búcsúaszt.

A városi temetőben több kiemelt sírhely is található, melyek szerves részét képezik a város kulturális életének is, minden évben emlékhelyei a városi megemlékezéseknek. A 7-es parcellában található Kardos István síremléke a régi ravatalozóhoz vezető út mellett. Kardos István a város híres kántortanítója volt, nevét jelenleg is viseli a város egyik iskolája. Ismerte Petőfi Sándort, Jókai Mórt, hallotta beszélni Kossuth Lajost. Az 1848-as eseményeknek aktív résztvevője volt. Nemzetőr önkéntesként szolgált a szabadságharcban.

A régi főberjárathoz közeleli parkban található a többi kiemelt sírhely. A szigetszentmiklói temető másik híres szabadságharcos hőse Komáromy Alajos színész sírja, a Nemzeti Színház tagja, aki harcolt az 1848-49-es szabadságharcban. Kardos és Komáromy sírjánál is megemlékezés zajlik a városi ünnepség keretén belül március 15-én. Ugyancsak itt található a második világháborúban térségünkben elhunyt katonák emlékműve is. Szintén itt temették el városunk leghíresebb polgárát, Ádám Jenő Kossuth-díjas zenészt is. Az országos híru kóruskarnagy, zenepedagógus és népdalgyűjtő büszke volt miklósi származására.

Emlékháza mellett nevét ma már egy Általános Iskola is őrzi. Ádám sírja mellett található 2018-as halála óta Vöő Imre sírja is, aki a Csepel Autógyár újságjának, a „Fényszórónak” volt a főszerkesztője. Továbbá, Honismereti Szakkör és a szigetszentmiklói Helytörténeti Gyűjtemény vezetője volt. Szintén a régi ravatalozó közelében van Simon Albert helytörténész sírja is. A kiemelt sírok mellett még egy Kopjafa áll, mely a falusi őseink emlékére készült, illetve kiemelt emlékhely van a hazánkban elesett szovjet katonáknak is.

A temető jelenleg is komoly fejlesztések alatt áll. Új utak építése zajlik, illetve a meglévő utakat újítják fel. A fejlesztések között sorra fog még kerülni a ravatalozó felújítása és egy modernebb hangrendszer kiépítése is, egy új gazdasági udvar kialakítása, továbbá a régi ravatalozó átépítése az urnahelyezések méltóbb körülményeinek megteremtésére.

Becz Tamás Ádám

Hírek – események

Összeállította:
Puskás Béla

Magyarokat és németeket exhumáltak Kaposváron

Egy plébános korabeli feljegyzései alapján indult meg a kutatás 31 német katona után, akiket a visszaemlékezések szerint Kaposváron temettek el. A Német Hadisírgondozó Szövetség fordult a Somogy Temetkezési Kft.-hez, hogy nyújtsanak segítséget a megtalálásukhoz. A kaposvári Keleti temetőben, három tömegsírban – a feliratok szerint – ismeretlen katonák nyugszanak. Az egyik tömegsírről biztosan lehetett tudni, hogy abban magyar katonákat temettek el. Az első tömegsírban a feltárást követően 18 német katona maradványai kerültek elő. A maradványok 2 méter mélységben voltak. A rendezetlenül előkerülő maradványokból az is kiderült, hogy utólag, egyenruhába, személyes tárgyikkal együtt kerültek eltemetésre a valószínűleg a csaták helyszínéről kiexhumált elesett katonák. A német katonák maradványait a Német Hadisírgondozó Szövetség munkatársai Budaörsre a központi német-magyar katonatemetőbe szállították. Újratemetésükre ebben a temetőben kerül majd sor.

A következő héten a Német Hadisírgondozó Szövetség és a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézetének hadisírgondozó munkatársai közösen kezdtek hozzá a második tömegsír feltáráshoz. A maradványok itt is 2 méteres mélységben voltak. Az exhumálás során 21 magyar katona maradványai kerültek elő. Terveink szerint a magyar katonák újratemetésére Kaposváron a Hősök temetőjében kerül sor. Az újratemetésre a döntést a Honvédelmi Minisztérium hozza meg.

TÖRTÉNELEM

Kaposvár nyílt városként 1944. december 2-án került a szovjet csapatok kezére. A városból kivonták a német és magyar katonákat. Így harcokra sem került sor. Igaz a németek a Nosztrától elfelejtették kivonni az őrséget. A Bácskából származó sváb katonák rövid harc után valamennyien elesetek. Valószínűleg ők is a Keleti temetőbe kerültek eltemetésre. A Margit vonal mögé visszahúzódó német és magyar katonák 1945. március 29 – ig tartották állásaikat. Olyan ádáz küzdelem folyt ezen a frontszakaszon mintha a háború sorsa itt dőlt volna. Valójában a németek a zalai olajmezőket védték. Erre az időre ez volt a német hadsereg egyetlen olajforrása.

Elhunyt Fésűs Éva író

Életének 93. évében elhunyt Fésűs Éva, Kossuth-díjas író. 1926. május 14-én született Cegléden. Gyermekéveit Kiskunhalason töltötte. 1950-ben férjhez ment, családjával Kaposváron telepedtek le. Nyugdíjba vonulásáig gyors- és gépirónóként dolgozott.

A mesék és az irodalom világa már kisgyermekként elbűvölte, tízéves korától rendszeresen írt verseket. Meseírói pályafutása rádiójátékokkal kezdődött az ötvenes években, húsz éven keresztül volt a Magyar Rádió Gyermekosztályának külső munkatársa. Mesejátékai, verses meséi közül a Nyúl a cylinderben, a Tapsikáné fülönfüggője, az Aranypofácska a legismertebbek. 1969-től a Magyar Televízió is dolgozott. A palacsintás király és a Csaló az üveghegyen című mesefilmek forgatókönyvét is ő írta. A rádiós- és televíziós munkák mellett, 24 mesekönyve jelent meg, az első Az ezüsthagedű, 1987-ben, az utolsó A furfangos nyuszi, 2016-ban. Ugyanebben az évben publikálta felnőtteknek szóló verseskötetét Csepp víz címmel.

Alkotásai a műmesék és a népmesei hagyományok legnemesebb ötvözetei. Hősei szeretnivalók, ügyesek, furfangosak, történeteik meghatóak és tanulságosak.

2004-ben Kaposvár díszpolgára lett. 2006-ban megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét, 2014-ben a Stephanus-díjat. A Kossuth-díjat 2017-ben vehette át „a magyar gyerek- és ifjúsági irodalmat gazdagító kiemelkedő életműve, tiszta és szép nyelvi eszközökkel megalkotott, örök érvényű emberi értékeket közvetítő meséi, televíziós és rádiós gyermekműsorai elismeréseként”.

Kaposvár önkormányzata saját halottjának tekintette Fésűs Évát. Temetésére a kaposvári Keleti temetőben, a családi sírhelyen került sor.

A lengyel buszbaleset áldozataira emlékeztek

A Lengyelországból Medjugorjéba tartó busz 2002. július 1-jén éjszaka, Balatonszentgyörgy és Balatonkeresztúr között, a – 80 km/órás sebességgel – körforgalomban felborult. A baleset során a busz utasai közül 19-en veszítették életüket és 32-en megsérültek. Mivel a helyszínelő rendőrök féknyomot nem találtak, valószínűsítették, hogy a busz vezetője elbóbiskolt. Amikor a busz a kivilágítatlan körforgalomhoz ért, a baloldali kereke a körforgalmi út padkájának ütközött, a busz megperdült, majd az utat szegélyező árkon is átcsúszva fejtetőre állt (a baleset óta kell kivilágítani a Magyarországon található körforgalmi csomópontokat). A busz vezetője túlélte a balesetet, de súlyosan megsérült.

A halottak között két gyerek is volt. Súlyosan megsérült az út szervezője, egy katolikus pap is. A sérülteket a marcali-, a nagyatádi-, valamint a kaposvári kórházakba szállították. Már a rendőrségi helyszínelés során kirendelték a Somogy Temetkezési Kft. autóit. A helyszínen a kollégák segítséget nyújtottak a mentésben és az elhunytak szétválogatásában. Az elhunytak ideiglenesen a marcali- és a kaposvári ravatalozókban kerültek elhelyezésre. Marcaliba mobilhűtőket vittünk le, és 9 elhunytat azokban helyeztünk el. Másnap reggelre 3 mobilhűtő elromlott – a korábbi ellenőrzések, próbák ellenére, a folyamatos igénybevétel nem bírták. Az elhunytakat azonnal Kaposvárra szállítottuk a további bomlás megállítására érdekében.

A Marcaliba érkező lengyel katolikus plébánost személyesen tájékoztattam a történetéről, aki röviden válaszolt: „Isten büntetése”.

Az elhunytak emlékére már 2002-ben haranglábat állítottak fel. 2019-ben Magyarország kormánya támogatásával az Országos Lengyel Kissebségi Önkormányzat a harangláb elé Mária-szobrot állított. A szobor felavatásán részt vett Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára is. A szoboravatás előtt Balatonszentgyörgyön tartottak szentmisét az elhunytak lelki üdvéért. Soltész Miklós az avatáson elmondta, hogy a lengyelek és a magyarok hányféle szálon kötődnek egymáshoz, amit „kivülállók nem tudnak megérteni”. „Ennek a kapcsolatnak van fájdalmas eseményekben is megnyilvánuló része, ezek sorába bekerült a 2002-es tragédia is” – tette hozzá. Felidézte az emlékművön álló feliratot: „Távózásukat balsorsnak vélték, ők azonban békességben vannak.”

Az ember nagyságút valamivel meghaladó méretű fehér szobor – mint az a megemlékezésen is elhangzott – a medjugorjei Szűz Mária-szobrot is megalkotó Felici művészcsalád munkája, amelyet ingyen, anyagárban készítettek el.

Boszorkánysírt találtak Hajdúböszörményben szennyvízbekötés közben

Hajdúböszörményben, a Perczel Mór utcában tavaly év végén, szennyvízbekötés során boszorkánysírt találtak. A kivitelező azonnal értesítette a Hajdúsági Múzeumot, ennek köszönhetően sikerült megmenteni a leleteket. Mint kiderült már évekkkel ezelőtt a szennyvízcsatorna fektetése során többször is emberi csontok kerültek elő.

A halott rendellenes helyzetben került eltemetésre. A „rendellenes testhelyzet” ebben az esetben azt jelenti, hogy hasra fektetve, lábait összekötve ásták el a halottat, akit valószínűleg ártó személynek vagy boszorkánynak gondolhattak a falubeliek és így akarták megvédeni magukat a boszorkány visszajárásától.

A korábbi közműépítési munkák nagyon sok pótolhatatlan a kutatás szempontjából jelentős és alapvető régészeti forrást semmisítettek meg. Szerencsére a mostani bejelentésnek köszönhetően a régészek több megválaszolatlan kérdéshez jutottak közelebb.

Pro Patria! Példaértékűen gondozza Miskolc városa az I. világháborús hősi halottak nyughelyeit!

A kormány 2016-ban hozott rendeletet a Magyarországon fellelhető első világháborús hadisírok felújításáról, amelyre kétmilliárd forintos pályázati forrást különítettek el. A felújításokra eddig összesen 460 pályázat érkezett a települési önkormányzatok és a temetőket fenntartó egyházak részéről, amelyek elbírálását és a rekonstrukciós folyamatok ellenőrzését a Honvédelmi Minisztérium végzi. Eddig 118 sírkert felújítása fejeződött be, köztük a miskolci, ún. koleratemetőben nyugvó katonáké is.

Emlékezni és emlékeztetni. Ez az egyik legfontosabb üzenete annak a március 28-án átadott és felújított négy miskolci temetőnek, ahol mintegy hétezer az első világháborúban elhunyt katona alusza örök álmát. Katonai tiszteletadás mellett, Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, dr. Kriza Ákos, Miskolc polgármestere és a történelmi egyházak képviselői vettek részt a Katonakertben megrendezett ünnepélyes átadáson.

A pályázati támogatásnak köszönhetően az önkormányzat négy, első világháborús katonai temető hadisírait és emlékműveit újította fel. Megszépült a Vasgyári temetőben a Hősök emlékműve, a Hősök temetője, a Szalagtemető és az átadási ünnepség helyszínéül szolgáló Katonakert, vagy közismert nevén Koleratemető. A sírkertekben összesen közel három és félezer hadi-

sírt és emlékművet állítottak helyre. A hadisírok többségében az Osztrák–Magyar Monarchia kilenc – *magyar, orosz, lengyel, cseh, szlovák, bosnyák, osztrák, német, román, horvát, szerb és olasz* – nemzet 21 nemzetiségének elhunyt katonái nyugszanak.

A főhajtás jegyében következzen egy rövid történelmi visszatekintés:

1914-ben Miskolcra is hadba vonultak a férfiak és alig pár hónappal később már megérkeztek az első sebesülteket szállító vonatok, Tomaszów, Tarnawatka, Rava-ruszcza felől. Ekkor érezték először testközelben a háború jegei valóságát a miskolciak. A frontról nagyon sok kolerás beteg érkezett a városba, nekik a Sajó folyón túl alakítottak ki úgynevezett „Barakkórházat”. Pfliegler Imre igazgató-főorvos irányításával az orvosok és az ápolók hősiességükkel folytatták a sebesülteket és betegek életéért, de ennek ellenére sok ezer sebesülten és betegen már nem sikerült segíteni. A meggyógyult munkaképes katonatársak a kórház melletti ún. Koleratemetőben helyezték örök nyugalomra a fertőzésben elhunytakat. A méltó végtisztesség megadására építettek téglából egy kápolnát, amelyet 1915. november 2-án szenteltek fel.

A kápolnában a mai napig megcsodálható az a carrarai márványból készült asztal, amelyre a koporsót jelképesen szimbolizáló márványláda és a Jelenések Könyvéből származó idézet került, ezzel téve még elmélyültebbé a csendes megemlékezést. Ebbe a temetőbe egy gyönyörű gesztenyefasor vezet és élő sövény jelképezi a temető kerítésének nyomvonalát.

A következő, megújult sírkert a tetemvári - Hősök temetője, amely két részből áll: a nagy Hősök temetőjéből és az úgynevezett Szalag temetőből.

Ide az I. Világháború kezdetétől közel 700 katonát temettek el, méghozzá számozott szakaszjelzőoszlop mögé, katonai rendben felsorakoztatott egy személyes sírhelekbe. A temető viszonylag meredek domboldalon helyezkedik el a Régi köztemető területén. A sírsorokat a domboldal teraszos bevágásával alakították ki. Egy-egy teraszon hét elhunyt kapott helyet egymás mellett, sírjukat koordinátában kihelyezett párnakövek jelzik. A párnakövek betonból készültek, magukba foglalva a fekete gránit táblát, amelyre az elesett katonák nevét, valamint születési és elhalá-

lozási évszámát tüntették fel. A temető a nevét a sírhelyek specifikus elhelyezkedési formája miatt kapta. Központi emléket a vasbeton alapra elhelyezett posztamens tetején megformázott katonai sisak jelzi, mely betonból készült, rajta a felirat: 1914-1918

„A boldogabb második ezredért haltak, Hirdesse e kő örök dicsőségtek. Hálás emlékül állították azok, akikért piros véretek hullott”

1915-ben a temetés lezárult a hely telítettsége miatt. Ezért Miskolc városa 1914-ben a katona kórházakban elhunytak részére 5722 négyszögöl területet vesz a Tetemvári sírkert nyugati végén, ebből alakítják ki a mai Hősök temetőjét.

A Hősök temetőjében közel háromezer főt helyeztek végső nyugalomra. A Hősök temetőjét a főbejáratról vezető macskakövel burkolt széles úthoz, mint a temető tengelyéhez képest alakították ki. Az út két oldalán 35 díszes szakaszjelző vasbeton emléket állítottak a rajta elhelyezett katonák neveit magába foglaló gránit táblákkal. A katonák sírhelyeit egyenként a földre süllyesztett betonlapra helyezett

gránit lappal ellátott párnakövek jelzik, az út mentén sorfásítással, aranyvessző bokrokkal. Ebben a sírkertben szépült meg két központi I. Világháborús emlék, egy posztamens, rajta nagyméretű műkő virágládával, benne élő virágokkal az örök emlékezést jelképezve; és itt látható az a több méter magas négyszögletes keresztmetsetű monumentális emlékmű, amelynek két oldalán harcoló katonák domborművét tekinthetjük meg.

A negyedik megszépült, ún. Vasgyári temetőben az I. világháborúban elesett magyar hősök emlékére kialakított temetkezési emlékhely található. A központi emléken öntött vastábla áll, rajta hatvankilenc katona nevével. Az öntöttvas tábla utal a temető egykori tulajdonosára a Kohászati Művekre. Az elhunytak egyedi módon, kriptában kerültek elhelyezésre.

A Honvédelmi Minisztérium, Miskolc önkormányzata és a történelmi egyházak példaértékű összefogásának köszönhetően hazánkban újabb temetők lehetnek mementói a magyar katonák elhivatottságának és hazaszeretetének. Ugyanakkor,

ahogy az ünnepélyes átadáson Albert Schweitzer sorait idézve elhangzott: a hadisírok a béke követői. Magyarország és a magyar emberek számára rendkívül fontos, hogy béke legyen az országban, hogy gyermekeinknek, unokáinknak soha ne kelljen ilyen fájdalmas dolgokkal találkozniuk és legnagyobb feladatuk a méltó megemlékezés legyen.

Józsa István

TEMETKEZÉSI SZAKKIÁLLÍTÁS ÉS KONFERENCIA

2019. október 4.
Lurdy Konferencia-
és Rendezvényközpont

A BUDAPESTI TEMETKEZÉSI INTÉZET ZRT.
FENNÁLLÁSÁNAK

100. ÉVFORDULÓJA

ALKALMÁBÓL RENDEZI MEG AZ ESEMÉNYT.

BTI BUDAPESTI TEMETKEZÉSI
INTÉZET ZRT.

 BUDAPEST

100

ÉRDEKLŐDNI AZ ESEMÉNNYEL ÉS
A KIÁLLÍTÁSI LEHETŐSÉGEKKEL
KAPCSOLATBAN AZ ALÁBBI
ELÉRHETŐSÉGEN LEHET:
TEMEXPO@BTIRT.HU

Szemléletváltás közeleg a magyar temetkezési szakmában! Hazánkban is egyre többen igénylik a thanatopraxiát!

A thanatopraxiát, mint tevékenységet bizonyos értelemben az antik kultúrákban, mint például az egyiptomi kultúrában honos balzsamozási eljárás közvetlen utódjának tekinthetjük. A thanatopraxia fogalma a 60-as években került a szakmai köztudatba; a kifejezés a Thanatos (görög halálisten) és a praxis (tevékenység, kivitelezés, tapasztalat) szavak összetételéből született. Manapság azonban az alkalmazásában sem a vallási, sem a misztikus oldal nem játszik szerepet, és a célja is egészen megváltozott. A mai értelmezés szerint ugyanis a thanatopraxia esetében nem arról van szó, hogy az elhunytat az örökkévalóság számára őrizzük meg, hanem hogy a ravatalozás idejére fenntartsuk természetes állapotát, s így lehetőséget tudjunk adni a családtagoknak arra, hogy elbúcsúzhassanak szerettüktől; de igény lehet az is, hogy hosszabb időre is fenntartsuk a testnek ezt az állapotát (pl. külföldi szállításhoz). Az eljárás során a képzett szakember képes arra, hogy az elhunyt külsejét olyanra tegye, mint amilyen az néhány nappal a halála előtt lehetett. Magyarországon a thanatopraxia megismertetésében **Novák Gergely** tölt be vezető szerepet. Úttörő jellegű vállalása külföldön is elismerést

rést aratott, így legutóbb spanyol fiatal temetkezési szakember járt nála gyakorlaton. A Magyar Temetkezésnek ennek apropóján exkluzív interjút adott a szakma magyarországi kihívásairól és jövőbeli kihatásairól.

– **Magyar Temetkezés:** Nyilván minden szakmának megvan a szépsége és a nehézsége, de a thanatopraxia esetében, ön hogyan fogalmazná meg ennek a szakmának a küldetését?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: A thanatopraxiát a temetkezési szakma részének tekintem. Egy fontos részfeladat, aminek célja, hogy az elhunyt méltó módon mehessen utolsó útjára. Az a feladatunk, hogy segítsük a hozzátartozók gyászfeldolgozását azzal, hogy amennyiben megtekintik az elhunytat, búcsút vesznek tőle, akkor azal az emberrel találkozhassanak, akit életében ismertek, és ne legyen ez egy kellemetlen kötelezettség, ne egy rémkép maradjon bennük szerettükről. Így könnyebb lesz számukra is az elengedés.

– **Magyar Temetkezés:** Mennyire mozdult el Magyarországon a thanatopraxia megítélése a társadalomban az utóbbi néhány évben? Egyáltalán ismerik, értik a thanatológia lényegét, amely szerint a halál és az ahhoz kapcsolódó cselekvés sor a legmagasztosabb pillanata az életnek, és csak a születéshez hasonlítható?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: Itt még nagyon gyerekcipőben járunk. Elsődlegesen nem is a társadalomban, hanem a szakmában kell, hogy a szereplők úgy érezzék, hogy az elhunyt kezeléssel foglalkozni kell. Nemrég a MATESZ konferencián vettünk részt, ahol bemutattunk különböző technikákat, módszereket a szakmai résztvevőknek, ahol ki is próbálhatták például a kozmetikai kezeléshez szükséges ún. Airbrush készülék használatát. Érdeklődve szemlélték, de kipróbálni inkább csak a fiatalabb generáció akarta....

– **Magyar Temetkezés:** A mostani idő-

sebb korosztály esetében még nem számít annyira a külső a halált bekövetően, az új generációnál viszont a külső is egyre hangsúlyosabb lesz nem csak az élet, hanem a halál területén is. Ezt a tendenciát meg tudja erősíteni Magyarországon is, de mennyire szerencsés, ha csak a korosztály „hiúsága” segít a thanatopraxia elterjedésében?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: Ez nem a külsőségről, hanem az emberségről szól, illetve arról, hogy a hozzátartozókban milyen kép marad meg az elment családtagról. Amikor szolgáltató cégünknel (Télizöld) értékesítjük ezt a szolgáltatást, akkor korosztálytól függetlenül természetesnek tekintik, hogy van ilyen szolgáltatás és ez része a temetésnek. A temetéseken rendszeres a pozitív visszajelzés, ezen keresztül is tudják, hogy jól és a kellő méltósággal bántuk a hozzátartozójukkal.

– **Magyar Temetkezés:** A magyar társadalomban abból fakadóan, hogy a halál még mindig tabutéma, a boncmesterekre is gyanakodva tekintenek? Ön szerint előbb ezt a sztereotípiát kellene leküzdeni, vagy egyszerűen át kell venni például egy nyugat-európai gyakorlatot? Mi lenne a célravezetőbb megoldás?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: Én azt látom, hogy ezzel kapcsolatban sokat javult a helyzet már. Gondoljunk csak arra, hogy egyre gyakoribb, hogy a hozzátartozók otthon vagy hospice házban együtt töltik el az utolsó időszakot. Persze még messze vagyunk attól, hogy a halált az élet természetes velejárójaként kezeljük, hogy a hozzátartozók ne érezzék magukat kiszolgáltatottnak a halál bekövetkeztekor, hogy a gyász, illetve az elengedés folyamatát ne nehezítse meg az ilyenkor az egészségügyben szokásos ügymenet. Vannak olyan példák, szolgáltatások, amelyekkel a temetkezési cégek is segíthetik megkönnyíteni ezt a folyamatot. Nemrég egy angliai kiállításon találkoztam

tam egy gyerekeknek szóló kiadvánnyal, amiben képregényes környezetben meséli el, hogy mi történik amikor valaki meghal, mire számíthat a temetésen. Az ilyen példák hosszútávon segítenek ebben....

– **Magyar Temetkezés:** Évek óta rendszeresen tart előadásokat, kurzusokat, tréningeket. Hogyan bírja, mi a személyes motivációja amelyből ez a küldetés-tudat fakad?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: A kurzusok remek alkalmak arra, hogy fejlődjünk. Kollegáim és én is mindig tanulunk újabb és újabb technikákat. Korábban kizárólag külföldi oktatók tartották az előadásokat, ma már azonban mi is olyan szintre fejlődtünk, hogy önállóan meg tudunk csinálni egy kurzust.

A szakmánkra ráfér a fejlesztés, és ezért szívesen csinálom. Saját szolgáltató cégünknel ezáltal magasabb színvonalú szolgáltatást tudunk nyújtani, a kollégáknak, akik részt vesznek ebben, többletjövédelmet tudunk biztosítani. Amikor azért kell küzdeni, hogy megtartsuk a munkatársainkat, akkor ez fontos szempont.

– **Magyar Temetkezés:** Az érdeklődők nem csak Magyarországról, hanem külföldről is érkeznek. Legutóbb például Barcelonából fogadott egy spanyol egyetemistát, aki önöknél végzi a gyakorlatát. Ez tekinthető visszaigazolásnak, hogy a társaság magas színvonalú munkáját már külföldön is egyre többen ismerik?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: Rendszeresen hirdetünk meg kurzusokat spanyol és olasz iskolákkal közösen. Így a kurzusokon gyakori, hogy több országból érkeznek résztvevők. Ez kicsit még színesebbé teszi ezeket az alkalmakat. Ráadásul így lehetőség van gyakorlati tapasztalatcsere, a résztvevők a tananyagon túl egymástól is el lehetnek tanulni technikákat, fogásokat. Érdekes azt is látni, hogy egy három napos kurzus végén már fordítás nélkül, kézmozdulatokból értik egymást a különböző nemzetiségű kollegák. Az egyik partner iskolában tanul az a spanyol hölgy, aki most a nyári gyakorlatát nálunk tölti.

– **Magyar Temetkezés:** Ha öt év múlva megismételjük ezt az interjút, akkor milyen eredményekről szeretne beszámolni a Magyar Temetkezés olvasóinak az eltelt

időszak kapcsán?

– **Novák Gergely,** a Thanatopraxiai Társaság Kft. ügyvezetője: Szeretném hinni, hogy a temetkezési kultúra az elkövetkező időszakban mind társadalmi szinten, mind a szolgáltatók és a szolgáltatások tekintetében fejlődni fog. Szeretném, ha a szolgáltatók etikus működésükkel, magas színvonalú szolgáltatások nyújtásával, a szakmában dolgozók továbbképzésével hozzájárulnának ahhoz, hogy a halállal kapcsolatos közgondolkodás pozitív irányban változhasson. Ne azon versenyezzünk, hogy ki adja olcsóbban a szolgáltatását, hanem azon, hogy ki ad el több, magasabb minőségű szolgáltatást. Ha ebben a szemléletben gondolkodunk, akkor a szakmánkat is jobban el fogja ismerni a társadalom.

Kerekes Sándor

– *Arra kérem, hogy mutakozzon be a Magyar Temetkezés olvasóinak!*

– **Anna Ribo** vagyok, Barcelonából jöttem, ahol a középiskola befejezése után most „Pathological anatomy” képzésen tanulok egy szakiskolában. Ez leginkább a magyar boncmesteri iskolára hasonlít, de Spanyolországban ez egy 1 éves nap-pali képzés. A kötelező szakmai gyakorlatomat végzem Magyarországon.

– *Miért választotta ezt a szakmát?*

– Véleményem szerint ez egy izgalmas szakma. Minden nap új kihívásokkal találkozok a feladatokkal elvégzésekor.

– *Spanyolországban mennyire fogadják el ezt a hivatást?*

– A spanyol kultúrában nagy szerepe van az elhunytak tiszteletének. Ezért a szakma is elfogadott a társadalomban,

bár a színlak mögötti világ nem ismert a kívülállók számára.

– *Sok nő dolgozik ezen a területen?*

– A temetkezés területén Spanyolországban összeségében több férfi dolgozik, de a thanatopraxiai területén egyre nagyobb a nők szerepe.

– *Mik a személyes tervei, ambíciói a leendő szakmájával kapcsolatban?*

– Szeretném minél alaposabban kitanulni ezt a szakmát. Ezért is vállalkoztam a külföldi gyakorlatra. Minden országnak, településnek megvan a saját hagyománya és kultúrája a temetkezés területén, a halál fizikai biológiai sajátosságai a világ minden részén azonosak. Spanyolországban a temetés sokkal hamarabb megtörténik, jellemzően 48 órával a halál után már eltemetik az elhunytat.

Magyarországon ez a folyamat sokkal hosszabb. Ezalatt a bomlási folyamatok már előrehaladottabbak, az itteni munkám során sok kihívó esettel találkozom. Szeretném az itteni tapasztalataimat később felhasználni. A tanulmányaimat követően a thanatopraxia területén szeretnék Barcelonában dolgozni.

– *Ha össze kellene foglalni három szóban a thanatopraxia szépségét, mi lenne az?*

– A család számára nagyon fontos, amit csinálunk. Ha szépen dolgozunk, könnyebbé tesszük a család számára a búcsúást. Nem tagadom, hogy ez mind fizikailag, mind pszichésen nehéz munka, de ha jól végzed a munkádat, pár órán belül megkapod a pozitív visszacsatolást.

Kormányzati támogatás zsidó temetők felújítására

2018-ban a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (MAZSÖK) 400 millió forint értékben írt ki pályázatot, az európai kulturális örökség részét képező, Magyarország területén található/fellelhető, jelenleg gondozatlan, elenyészőben lévő zsidó sírkertek, sírhelyek rekonstrukciója, továbbá a kulturális örökség megismerésében, védelmében, megőrzésében való minél szélesebb társadalmi részvétel ösztönzése érdekében.

Magyarországon mintegy 1550 zsidó temető található, amelyek felújítási munkálataira nyílt meg a támogatási lehetőség. Olyan területen, amelyen korábban zsidó temető volt, de ennek látható nyomai már nem lelhetők fel, az elhunytak emlékének megjelölésére és megőrzésére lehetőség nyílt kegyeleti park létrehozására, illetve emlékjel vagy épületen emléktábla elhelyezésére. A felhívás keretében esetenként legfeljebb 20 millió forint igényelhető temetőként. A támogatás 100 %-os előleg formájában került biztosításra.

A temetők helyreállításának célja mellett nagy hangsúlyt kapott a zsidó kulturális örökség megismertetése, és minél szélesebb társadalmi részvétel a temetőrekonstrukcióban. Így előnyben részesül az a pályázó, amely közfoglalkoztatottakat von be a támogatott tevékenységek megvalósításába, valamint az a kérelmező, amely vállalja, hogy fogadó szervezetként közreműködik iskolai közösségi szolgálat program kidolgozásában és megvalósításában. Szintén előnyben részesülnek azok a kérelmezők, amelyek védnökséget vállalnak a felújításra kerülő temető felett vagy védnökséget szerveznek.

A vissza nem térítendő támogatásra pályázhattak egyházi jogi személyek, vallási szervezetek, helyi önkormányzatok, amelyek rendelkeznek a temető vagy a terület tulajdonosának írásos megbízásával arra, hogy a kérelmet benyújtsák és a támogatni kért tevékenységet megvalósítsák. Lényeges pontja a pályázati kiírásnak, hogy a temető fekvése szerinti település helyi önkormányzatának vállalnia kell, hogy 10 éven keresztül ellátja a sírkert gondozását. A magyarországi zsidó temetők felújítása érdekében tett magyar kormányzati erőfeszítéseket méltatta az Örökség Alapítvány a Zsidó Temetők Megőrzéséért (HFPJC) nevű, New York-i székhelyű szervezet is. A dokumentumban azt írják: a magyar származású amerikai ortodox zsidók közösségeinek nevében elismerésüket fejezik ki a

magyar kormány, amely Orbán Viktor miniszterelnök vezetésével elkötelezetten támogatta magyarországi zsidó temetők felújítását.

A nagy érdeklődésre tekintettel, várhatóan 2019-ben hasonló tartalommal ismét kiírásra kerül a pályázat.

Puskás Béla

Flottakövetés – távfelügyelet

Eszköz beszerelve: 0Ft.

Havidíj: **2050Ft+ÁFA**/hó/gépjármű

Hűségrszerződés: Nincs.

Inno-va System Kft. +36-20-9-998-998

<http://innovasystem.hu> - gps@innovasystem.hu

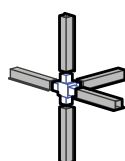
Az ajánlat OTEI tagoknak érvényes, nem tartalmaz minden részletet. érdeklődjön elérhetőségeinken.

AMV
QUALITY SINCE 1989

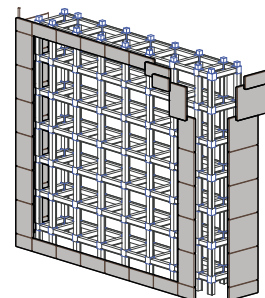
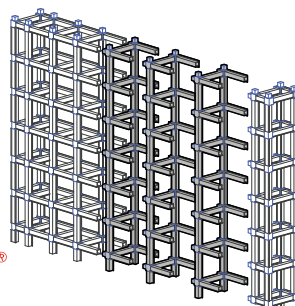

MODU-AL®

MODU-AL®

MODU-AL®

- *Moduláris (bővíthető) rendszer*
- *Egyedi igényekre, méretekre gyártva*
- *Óriási szín és méretválaszték*
- *Pad, koszorútartó, infótábla stb*
- *Nincs hónapokon át tartó építkezés*
- *Fedőkövekkel és rozettákkal szállítva*

Letölthető katalógus illetve bővebb információ weboldalunkon található!

www.modual.eu

amvhungary@gmail.com

Kovács Csaba - 0670/311-6965

Lezárt temetőekben végzett koporsós temetés – hogy lehetséges?

A lezárás és a megszüntetés szabályozási alapja az 1999. évi XLIII. törvény a temetőkről és a temetkezésről szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelete (VhR) 19. § (2) * - „Lezárt sírhelytábla temetési helyére urna elhelyezhető, koporsós temetés csak sírboltba vagy kettős sírhelybe engedélyezhető.”

SZÉKESFEHÉRVÁR LEZÁRT TEMETŐI

Városunkban, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában 12 temető található, melyek közül 6 jelenleg is működik, 4 öreg temető, amely 2016. áprilisában lezárásra került, és 2 katonai emléktető.

1. Hosszú temető

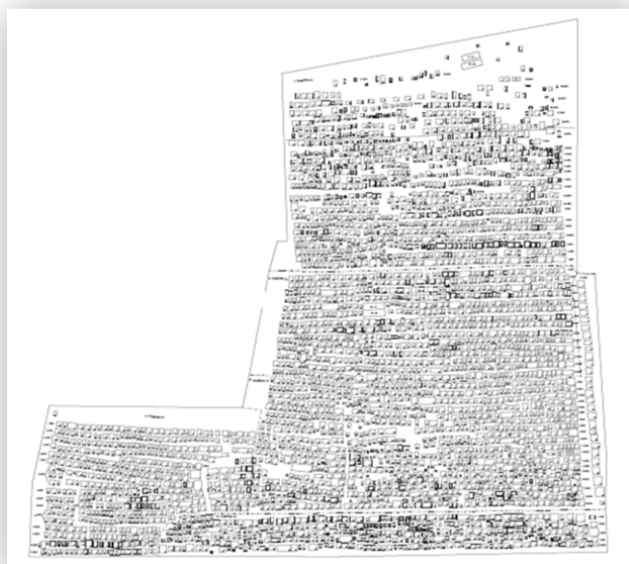
Ez a temető városunk legkorábbi temetője, eredeti neve Szentháromság temető. Alakzata hosszan elnyúló, a mellette elhúzódó városi főközlekedési úthoz igazodik.

Az első dokumentált temetés 1696-ban történt. A több mint háromszáz éves temetőkert őrzi az évszázadok során kialakult formáját, melyben a kiadott sírhelyek száma 2709 db.

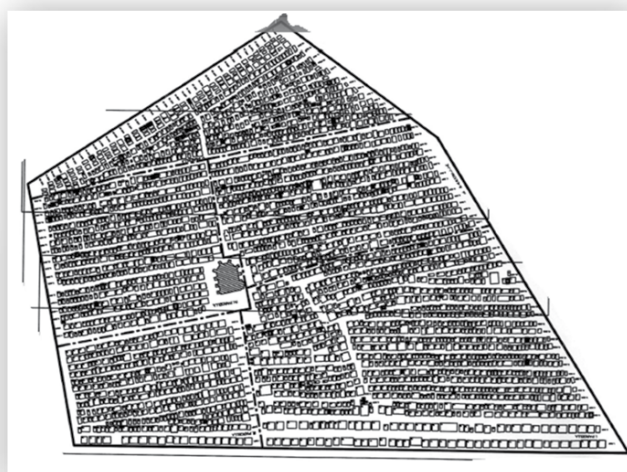
2. Szedreskerti temető

A Hosszú temetővel szemben, a városba bevezető főút másik oldalán helyezkedik el, amelynek eredeti neve Megváltó. Az első dokumentált temetés az 1776. évre tevődik, a kiadott sírhelyek száma 3873 db.

3. Sóstói temető

Ez a szintén régi, homokdombra létesített, ma már városi köztemető Székesfehérvár D-i részéhez esik közel. Eredeti neve Szent Kereszt temető volt, melyet ma már csak a régi leírásokban találhatunk meg. Az első dokumentált temetést az 1766. évben bonyolították le, a kiadott sírhelyek száma 3333 db.

4. Csutora temető

Városunk szintén öreg temetője, amelynek régi neve Feltámadás temető. Földrajzi elhelyezkedése eltér az előzőektől, mivel egy teljesen sík területen fekszik.

A kiadott sírhelyek száma 6988 db, az első dokumentált temetés 1780-ban történt.

A LEZÁRT 4 TEMETŐ KÖZÖS VONÁSAI

Kb. a 18. század közepétől vált gyakorlattá Magyarországon is, hogy a temetőket a lakott területeken kívül alakítják ki, az akkor gyakori járványok okán, közegészségügyi céllal. Ezen városi temetőink alapításuk idején még a városon kívül voltak, majd az eltelt évek során, a település bővülésének hatására mindinkább bekerültek a városközpontba.

A több százéves temetőkből az 1999. évi temetkezési törvény előírásai már évek óta betarthatatlannak bizonyultak, hiszen a területek több mint 65%-a évtizedek óta betemetett. A helyi rendelet módosítása azért vált szükségessé, mert a székesfehérvári temetőterületek közül a leírt 4 köztemető egyikében sem állt rendelkezésre üres sírhely; a temetők gyakorlatilag beteltek. Öreg temetőink mára túlszűfolt állapotúak, kizárólag gyalogutak találhatóak a parcellák között, gépjárművel területük csekély mértékben járható.

A temetőterületeken a tekintélyes, nagy fák is megtalálhatóak, melyek egyrészt árnyékot adnak a látogatóknak és otthont az ott élő állatoknak, másrészt korukból adódóan olyan mértékben terebélyesedtek el, hogy gyökereik belenőttek a környezetükben lévő síremlékekbe, megromlva azokat. Az emlékek közül egyesek kifordultak a talajból, mások pedig elmozdultak, eldőlték. A nagyra nőtt példányok még a temető belső közlekedésében is akadályt jelentenek és szinte ellehetetlenítik a sírok közötti mozgást. A túl-nőtt, hatalmas törzsű fák indokolt kivágása méretük és elhelyezkedésük miatt komoly szakértelmet igénylő feladat, eltávolításuk nagyon költséges alpin technikai módszerekkel lehetséges. A kivágott növényzet tuskója azonban így is bent marad a talajban, amely a kialakult helyzeten nem javít. Emellett a szabályozásokat megelőzően, a gyászolók által a sírokra ültetett egyedekhez a családtagok érzelmileg ragaszkodnak.

A temetőterületeken több regisztrált régi síremlék is található, vannak közöttük műemlék jellegű, értékes kőanyagot felsorakoztató, komoly művészettörténeti értékkel bíró sírok, amelyeken nyomon követhető az évek alatt változó „temetői képzőművészet” éppen aktuális irányzata. Ezen temetők városképi jelentősége a történelmi múltjuk, helyenként patinás megjelenésű és műemlék jellegű síremlékeik miatt is figyelemre méltók és meghatározók.

A 300 éves múltú temetőterületek területe sírhely típusonként nem került felosztásra. Parcellái és tömbjei elkülönítetten koporsós, urna, illetve kripta helyeket nem tartalmaznak. A temetői kápolnák környezetében, és a frekvenciát több temetői részekben lévő sírboltok elhelyezkedése ugyan mutat némi rendezettségét. Az elmúlt évtizedekben kiadásra került urnasírhelyek elvétele találhatóak a régi temetői területeken a koporsós temetési helyek között, a maximális sírhelykihasználtság, illetve a temetői igények megváltozása miatt.

Az eddigieket megerősítve mindegyik temető megtelt, azokba a továbbiakban temetkezni már a szokásos módon nem lehet.

LEZÁRÁS FOLYAMATA

A temetkezési törvény lehetővé teszi, hogy a temető üzemeltetője javaslattal éljen a tulajdonos önkormányzat felé, és kérje az érintett temetők részleges vagy teljes lezárását. A gyakorlati munkavégzés tapasztalatai alapján szükségszerű intézkedésünk oka, az hogy a temető kihasználtsága átlépte a törvény által meghatározott 65%-os betemetettség mértékét, valamint a sírgödrök kialakítása során megnövekedett azok beomlásának gyakorisága. A lezárással szabályozható a hagyományos módon történő koporsós temetések rendje, mivel a szabályozás figyelembe veszi a temető „megtelt” állapotát.

A temetők földrajzi elhelyezkedésén kívül, amennyiben a talajszerkezet többször bolygatott, egyes esetekben morzsalékos, kevésbé állékony, a sírásást végzők munkabiztonsága is indokolta, hogy a temetők használhatóságáról, további használatáról geotechnikai szakvélemény készüljön.

Az elkészített talajmechanikai szakvélemény alátámasztotta a lezárás szükségszerűségét.

A lezárás első lépéseként hirdetményben közzétettük, valamint a temetők kapujában és a parcellák szélén táblákra kihelyeztük az intézkedés szándékát, illetve a lezárás kezdeményezését.

A korábban érvényben lévő önkormányzati rendeletet társaságunk, Székesfehérvár Városgondnoksága Kft., mint a városi köztemetők üzemeltetője javaslata alapján módosította.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlése 15/2016. (IV.1.) számú önkormányzati rendelete (a temetőkről és a temetkezési tevékenységekről szóló 19/2014. (VI.3.) önkormányzati rendelet módosításáról) 2016. április 2-ától hatályos, a bemutatott 4 temető végleges lezárását rendelte el.

Korm. Rendelet 19.§ (2) értelmében, ezen lezárt temetőkből a temetési helyre urna továbbra is elhelyezhető, koporsós módon történő temetés sírboltba vagy kettős sírhelybe üzemeltető által engedélyezhető. Koporsós sírhelybe az érvényben lévő önkormányzati rendelet szerint további négy urna helyezhető el.

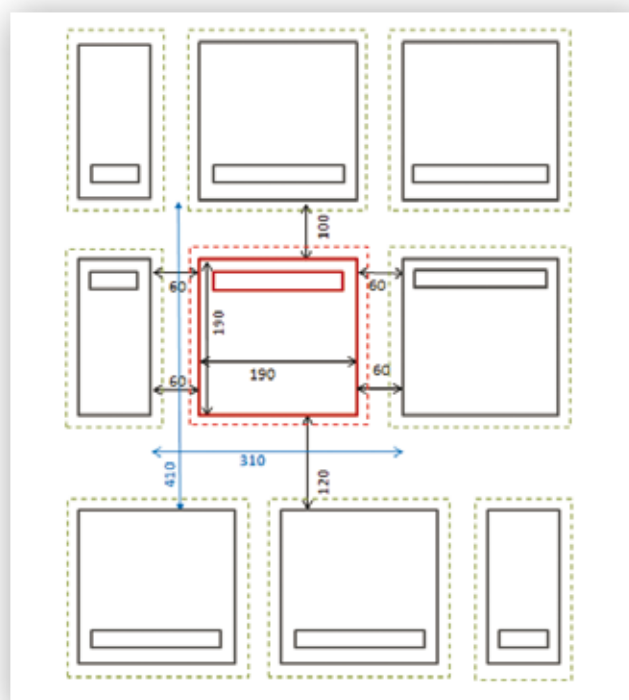
Kettős sírhelybe, az ún. élő, még temetetlen oldalba házastárs koporsós mellétemetése esetén a temetési hely temethetőségét az üzemeltető felülvizsgálja. A vizsgálat oka az, hogy első lépésként a koporsós temetés korlátozásáról döntött csak a tulajdonos, ami helyi viszonylatban „részleges” lezárásnak minősül. A temetők tovább üzemelnek, a folytonosságot a sírhelyekre történő urnás rátemetés is biztosítja.

Székesfehérváron az üzemeltetők feladatkörébe tartozó sírásást, valamint – a meglévő sírhelyek esetében – a sírnyitást is a Városgondnoksága kft. kegyeleti központ szakszemélyzete végzi.

A több száz éves múltú, lezárt temetőkből az engedélyezett mellétemetés egyúttal rátemetésnek is minősül.

A meglévő családi nyughelybe koporsós temetési szándék esetén, a sírhely temethetőségi vizsgálata folyamán a helyszínen méréseket végzünk. Ennek során figyelembe vesszük a szomszédos

Helyszínrajz, amely rögzíti a kérelmezett sírhely, sírkő méretét és alaprajzát, valamint a környező sírok alaprajzát, azok egymáshoz viszonyított elhelyezkedését. A képen az optimális eset látható.

sírtávolságokat, a bennmaradó zsaluzat mérete alapján ásandó gödör méretét. További szempont, a sírgödör kialakításakor kitermelt föld elhelyezése, amely biztonsággal, kegyeletsértés nélkül lehelyezhető-e a szomszédos sírokon vagy azok környezetében. Fotódokumentáció készül a temetendő sírról és annak környezetéről. Ellenőrizzük a temetési hely környezetében lévő síremlékek állapotát, kiemelt figyelemmel a szomszédos sírkövek esetleges dőlésére. A zsúfolt sírok között vizsgáljuk a temetési útvonalat, annak megállapítására, hogy a temetendő sírhely megközelíthető-e a koporsó kézben történő szállításával.

A temetkezési törvény a sírásáshoz két fő egyidejű munkavégzést határozza meg. A sűrűn temetett temetőterekben a gépi munkavégzés a szűkös sírtávolságok okán nem lehetséges, hiszen a munkagépek nem tudják megközelíteni a gyalogutakon, ösvényeken, illetve a fent leírtak szerint kialakított sírok között a munkavégzés helyszínét.

A munkaadó és munkavállaló kötelezettsége a munkabiztonsági előírások figyelembe vétele, azok maradéktalan betartása. Bár nem építési tevékenységről van szó, a sírgödör kialakítását ebben az értelemben munkagödörként kezeljük. A talajszint alatt végzendő munkagödör kialakítása miatt, a balesetveszély elkerülése, és fentiek együttes figyelembevétele alapján helyszínrajz és feljegyzés készül a temetendő sírhely paramétereiről.

A kérelmezett, meglévő családi sírhelybe amennyiben a felülvizsgálat eredménye a temethetőség, a geotechnikai szakvélemény által megállapított, fennálló balesetveszély és a kegyeleti jogok sérelmének elkerülése miatt az 1,6 méter mélyre történő rátemetés kizárólag az üzemeltető által biztosított bennmaradó zsaluzattal végezhető.

Amennyiben a felülvizsgálat eredménye szerint – a mérethiányok, valamint a fizikai képtelenség okán – nem engedélyezhető a koporsós temetés, a temetetőnek lehetősége van az elhalálozott házastársat hamvasztást követően urnával, a már sírban nyugvó mellé temettetni.

Jelen szabályozás lezárt temetőinkben befolyásolja az exhumálás lehetőségét és a kripták létesítését is.

A temetési szertartások módozatát és lebonyolításának menetét az elhunyt még életében tett rendelkezései, illetve a temetést megrendelő család intézkedései befolyásolják. A szertartások szervezésekor a hozzátartozók kívánságait és elképzeléseit minden esetben maximálisan figyelembe vesszük és tiszteletben tartjuk; a legegységesebb igények teljesítésében is igyekszünk segítséget nyújtani. A szertartások milyenségét természetesen számos tényező befolyásolja, mint például a helyi, illetve területi sajátosságok, a temetés típusa, továbbá a búcsúztatás formája. A helyszíni szemlét követően a kérelmező részére – a sírhelybe történő temethetőségi módozatról – a temetőüzemeltető ad tájékoztatást. A hagyományos temetések nagy múlttal rendelkeznek; az elhunyt koporsóba helyezése az egyik legősibb temetési típus. Az idő múlásával, a jogi, kulturális és társadalmi környezet változásával azonban ez a temetési mód is jelentős mértékben átalakult. Az a temetető, akinek a felülvizsgálatot követően lehetősége van koporsós temetés lebonyolítására, részükre cégünk, egy speciális, egyedi módszert dolgozott ki és alkalmaz.

A jelenlegi törvényi szabályozás szerint az első sírásás mélységét minimum 2 méter mélyen kell kialakítani. A porladási idő leteltével a rátemetés mélységének minimum 1,6 méternek kell lennie. Az ún. régi, többszáz éve használt temetők esetében még nem volt hatályban a jelenlegi, egységes betemetési mélységekre vonatkozó szabályozás. Ezen temetőterekben a rátemetés előkészítésekor a már sírhelyben nyugvók 1,1–1,5 méter mélységben feltárulnak.

A sírnyitás során elkerülhetetlen feladat a sírban nyugvók koporsószüllesztése a jelenlegi szabályozásnak eleget téve. A sírrendezést követően történhet a rátemetés az érvényben lévő előírásoknak megfelelően.

További mérlegelési szempont a rendelet szerint előírt 60 cm sírhely távolság két szomszédos sírhely között. Az említett temetőkben esetenként ennél jóval kevesebb, ténylegesen 20-30 cm a rés, amely a gödrök kialakítását megghiúsítja. A sorok közötti távolság is kevesebb az optimálisnál. Hiányzik a szükséges hely ahhoz, hogy a sírásási munkák közben kitermelt – közel 4 m³ – földet le lehessen deponálni. Gondot jelent az is, hogy a kitermelt föld közvetlenül a függőleges földfallal kiásott sírgödör szélére, annak peremére kerül. Ebben az esetben a kialakult helyzet komoly munkabiztonsági kockázatot hordoz magában, mivel a kitermelt

föld súlya miatt a kinyitott gödör beomolhat. Az esetleges földomlás veszélyezteti a munkát végzők biztonságát, illetve komoly kockázattal jár, ha a gödör beomlása vagy földcsúszása a kegyeleti szertartás idején megmozdul.

A talaj felszínén mérhető távolság a síremlékek közötti méreteket jelenti, amely nem egyezik meg a kialakítandó sírgödör méretével. A helyi rendelet szabályozása szerint a kettős sírhelyen a duplaméretű síremlék mérete 1,90×1,90 cm. A koporsó szabványmérete 2 méter hosszú, a biztonsági zsaluzat lehelyezéséhez pedig 2,20×1,0 méter nagyságú gödör kialakítása szükséges. A sírhantra helyezett síremlék méretein gyakran túlnyúlnak a kiásott sírgödör méretei; szűkös sírtávolságok esetén a gödör kialakításakor a szomszédos sírgödörbe betemetett elhunyt is feltárulhatna, amely kegyeleti jogsértést jelenthetne.

További problémaként merülhet fel, hogy a visszahantolást követően a visszahelyezett síremlék közvetlen környékén kialakított járda részek is tömörödni fognak. A bolygatott, korábbi gödrökbe visszatöltött talajok állékonysága sokkal rosszabb, akkor is, ha a bolygatás évtizedekkel korábban történt. A gravitációs tömörítés, ülepedés soha nem fogja elérni a természetes állapotú talaj tömörségét. Az omlás veszélye tehát tovább létezik a síremlékek között is.

A túlszűfolt temetőekben a temetett gödrök egymásba érnek. Nemegyszer előfordult, hogy sírásás közben a szomszédos koporsó láthatóvá vált, a földmunka során a sírgödör beomlott.

A munkavégzést, illetve a fentiekben leírt problémákat tovább nehezítette bizonyos időszakokban a leesett csapadék mennyisége, valamint annak következtében a talaj nedvességgel való telítettsége. Ez a mélyebben fekvő temetők esetében előidézheti a talajvíz megjelenését sírásás közben, és az egyébként is rossz állékonyságú talaj esetében az omlásveszély kockázata tovább fokozódik.

A talajmechanikai vizsgálat alátámasztotta és rögzítette, hogy a földmunkavégzés korlátozása szükséges 0,8 m-nél mélyebb munkavégzés esetén.

Földmunkák esetén a főbb kockázati tényezők: sírgödör ásásnál fokozott omlásveszély, sírok közti védőtávolság hiánya, szomszéd sírok esetleges egymásba szakadása, szomszédos síremlékek leomlása.

Az üzemeltető, a koporsós temetés végrehajthatóságáról az adott hely vizsgálata után, az élet- és balesetveszély, valamint a kegyeleti jog figyelembe vételével dönt. Meghatározza a szükséges munkavédelmi segédeszközök használatát, melynek többletköltségét a temetőtő köteles viselni. Amennyiben adott temetőn belül valamennyi körülmény figyelembe vétele és mérlegelése eredményeképpen lehetőség nyílik koporsós temetésre, annak előkészítése kizárólag támfallal végezhető.

A munkabiztonsági okokból alkalmazott zsaluzat használata ezekben a temetőben kötelezően alkalmazásra került. A zsaluzat védi a sírásást végző dolgozót a leomló földtől, melynek súlya tetemes lehetne, és amennyiben az omlás bekövetkezne, komoly, maradandó sérüléseket okozhatna.

Földomlás kivédéséhez használandó: a talajban maradó, OSB lapból készített lebomló zsaluzat.

Mérete: hosszanti oldalai: 220×90 cm; rövid oldalai: 100×90 cm

A képen látható sírgödör a kialakítása során még nem érte el a kellő mélységet. A részben kitermelt föld súlya viszont befolyásolta a kialakított oldalfal megindulását; a behelyezett zsaluzat védte meg a sírgödörben dolgozó sírásót a fennálló veszélytől.

A kellő mélység eléréséhez a porladó koporsóból előkerült csontokat összegyűjtjük, azt az elhunyt tárolására alkalmas, biológiaiilag lebomló zsákba helyezük és a sírgödör végleges mélységének elérését követően a gödör alján kialakításra kerülő kisebb mélyedésbe helyezzük.

Helyi kívánalom és elvárás, hogy a temetést megelőző napon készüljenek el a sírgödörök. A munkafolyamatok alatt szerzett tapasztalataink szerint a zsaluzat hosszanti oldali merevítésének erősnek, nagy teherbírásonak kell lennie. A téli fagyos időszakban és a tavaszi-őszi esőzések idején a faanyag merev tartása megváltozhat, homorúvá válhat, mivel 24 óra alatt megszívja magát nedvességgel, megdagad, téli időszakban meg is fagy. Elkerülendő, hogy a temetés napjára a környezeti hatások miatt meggyengüljön a stabilitása és a tartóereje.

A zsaluzat alkalmazása kihat a sírköves munkákra is. A temetést követően a már betemetett sírgödör megnövekedett méretére tekintettel, a kőfaragó szakemberek a síremlékek alapjait a megváltozott nagyságú sírhelyekhez igazítva készítik.

A LEZÁRÁS KÖVETKEZMÉNYEI

A lezárt temetőben továbbra is lehetséges:

- sírboltba (kriptába) koporsós módon temetkezni;
- a hamvasztásos módon történő temetéseknel urnákat elhelyezni a meglévő sírhelyekbe;

– kettős sírhelybe, ún. élő (üres) oldalba házastárs koporsós mel-
létemetése, amennyiben az üzemeltető által végzett temethe-
tőségi vizsgálat azt engedélyezi.

A temetők lezárása, a koporsós temetések korlátozása szükséges
és időszerű volt, de a lakosság körében népszerűtlen intézkedés-
nek bizonyult.

Helyi rendeletben szabályozott kedvező lehetőségek hozzá- tartozók részére:

20.§ (3) Lezárt temetők esetén a sírhely újraváltásakor a rendelke-
zési jog jogosultja nyilatkozik az üzemeltetőnek a temetési hely
további használatának módjáról.

(4) Amennyiben a rendelkezési jog jogosultja a további bete-
metésről lemond, úgy az újraváltási díj térítésmentes.

(5) Amennyiben a rendelkezési jog jogosultja él a további be-
temetés lehetőségével, úgy az újraváltási díj a mellékletben meg-
határozott sírhely újraváltási díjával azonos összeg.

A fent említett önkormányzati rendelet ezen pontjai szabályozzák
a meglévő sírhelyekkel kapcsolatos teendőket, mely alapján a teme-
tő üzemeltetője köteles eljárni.

Az ismertetett temetőkertek lezárásával egyidejűleg e temetők-
ben, a temetési helyek feletti rendelkezési jog meghosszabbításá-
nak szabályozása kedvezően változott a rendelkezőkre vonatko-
zóan. A lejárt és újraváltandó sírhelyek esetében a rendelkezési
jog jogosultja köteles nyilatkozatban alátámasztani az üzemelte-
tő felé, hogy a sírhelybe történő további betemetés lehetőségé-
ről lemond, vagy tovább él a – kizárólag urnával történő – bete-
metés lehetőségével. Ennek értelmében a lezárt temetőkben, a
lejárt rendelkezési sírhelyek felett a rendelkezési jog jogosultja
eldöntheti, miként használja a továbbiakban a családi nyughe-
lyet.

– További urnákkal történő temetési szándék esetén újraváltja az
érvényben lévő díjtétel szerint a sírhely feletti rendelkezési jog-
got, vagy

– a további betemetés lehetőségéről lemond, viszont a sírgondo-
zásról továbbra is gondoskodik.

Amennyiben a rendelkező által benyújtott nyilatkozat tartalma
szerint a betemetési szándékáról lemond a jogosult, az újraváltási
díj térítésmentes. Ezen újraváltás a következő 25 évben a sírhely
feletti kegyeletgyakorlásra és a sírhely gondozására terjed ki.
A betemetési szándékról történő lemondás visszavonhatatlan.
Székesfehérvár Városgondnoksága Kft. az önkormányzati tulajdo-
nú temetők kezelőjeként, az üzemeltetésében álló temetők

mindegyikére elkészítette a talajtani vizsgálatot. A vizsgálat kiter-
jedt a talajtípusokra, azok állékonyságára, a munkabiztonsági elő-
írások maradéktalan betartására. A geotechnikai szakvélemény
egyértelműen meghatározta, hogy minden temetőben kötelező
a zsaluzat használata 80 cm mélységet meghaladó földmunka
esetén. A város legnagyobb, és egyben legfiatalabb köztemetőjé-
ben az új sírhelyek kiadását követően a szűz területeket érintő sír-
gödörök megásása során is kötelező a védőfal használata.

Az öreg temetők lezárása következményeként a koporsós teme-
tési sírhelyhez ragaszkodó családtagoknak szükséges elfogadni-
uk, hogy városunk legfiatalabb temetőjében van lehetőség új,
egyes vagy kettős sírhely megváltására. Akik ragaszkodnak a ko-
porsós temetési módhoz, temetkezési hagyományok őrzésé-
ből valamint vallási meggyőződésből adódóan, de nincs rendel-
kezésük alatt álló sírhely vagy nem lehetséges a meglévő családi
sírhelybe e módon temetkezni, elfogadták, a városszéli Béla úti
temetőt végső nyughelyül. Ennek hatására legnagyobb közteme-
tőnkben felgyorsult az új nyughelyként kiadott sírok száma, mivel
átcsoportosult a régi temetőkből a koporsós sírhelyek megváltá-
sa. Az éves temetési számok figyelembe vételével megállapításra
került, hogy a sírhelygazdálkodás során több évre tervezett idő
lerövidült. A városi elhunytak temetési helyének biztosítása érde-
kében szükségessé vált és a tavalyi évben megvalósult e temető
területén új parcellarész létesítése.

Városunk 4 lezárt önkormányzati temetőiben elindult az a folya-
mat, miszerint a temetőkert kegyeleti emlékparkká alakul, ami a
lezárástól vagy az utolsó temetéstől számítva több mint 50 év el-
teltével várható. Ez a törekvés elsősorban olyan temetők eseté-
ben valósul meg, amelyet a település teljesen körbeépített, illetve
a temetőt évtizedek óta nem vesznek igénybe kegyeleti nyug-
helyként. A lezárást követően a temető használaton kívülé válna
sok évtizedes folyamat.

A kegyeleti park fenntartása tulajdonosi feladat, ahol az egyes te-
metői létesítményeket továbbra is biztosítani kell. A kegyeleti
parkban az egyes építmények a helyükön maradhatnak, a teme-
tőkert bejáratánál emléktáblák elhelyezése szükséges a temető-
ben nyugvók névsorának feltüntetésével. A köztemető működé-
se idején illetve a lezárását követően is a település zöldfelületi
rendszerébe tartozik. Idővel, a lezárt, különlegesen kezelt zöldte-
rület új funkciója lehet pihenőhely, szabadidőpark, amely fenntar-
tása megegyezik más közparkok igényeivel.

**Székesfehérvár Városgondnoksága Kft.
Vadász-Király Edit
kegyeleti központ vezető**

SÍRÁSÓ VERSENY

A Magyarországi Temetőfenntartók és Üzemeltetők Egyesülete
2019. szeptember 7-én, szombaton
SZÉKESFEHÉRVÁRON RENDEZI MEG
A IV. ORSZÁGOS SÍRÁSÓ VERSENYT.

Nevezési díj: 25.000 Ft
(Ebéd: 2500 Ft)

Jelentkezési határidő: 2019. augusztus 16.

A jelentkezéseket a mtferegisztracio@gmail.com címre várjuk.

A versenyen való részvétel, valamint a versenyre történő nevezés
feltételeit, továbbá a versenyszabályzatot
az Egyesület honlapján – www.mtfe.hu – teszi közzé.

A kegyeleti tevékenységek sajátos számviteli és adózási kérdései (részlet)

A KEGYELETI TEVÉKENYSÉGEK ADÓZÁSI SAJÁTÓSÁGAI

A kegyeleti tevékenységekkel kapcsolatosan van néhány adózási sajátosság, amivel érdemes tisztában lenni nemcsak a számviteli feladatokért felelős kollégának, hanem a vezetőnek is.

TÁRSASÁGI ADÓ

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról szól. Az ebben található 6. számú melléklet rendelkezik arról, hogy közhasznú nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett tevékenységéből származó bevételnek egy része mentesül az adó megfizetése alól. A társadalmi közös szükséglet kielégítéséért felelős szervvel – helyi önkormányzattal stb. – a folyamatos tevékenység teljesítésére megkötött szerződés alapján végzett szolgáltatás szintén adómentes.

A kegyeleti tevékenységek közül a temetőfenntartás és üzemeltetés teljesíti a fenti kitételeket, vagyis a közszolgáltatási szerződés alapján történő feladatellátást. Ez azt jelenti, hogy a cég az éves zárása során meghatározza azt az összes bevételt, ami a temető fenntartásból és üzemeltetésből származik, illetve azt, ami a temetkezési szolgáltatásból és egyéb tevékenységekből. Ez alapján kiszámolja, hogy a temetőfenntartás és üzemeltetés hány százalékot tesz ki az összes bevételből. Az így megkapott érték adja meg a kedvezményezett tevékenység arányát. A társasági adó adóalapjának kiszámítása után a növelő és csökkentő tételekkel módosított adóalapot ezzel a százalékkal kedvezményezett és adóztatandó adóalap részre oszthatjuk fel. A társasági adó mindenkori értékét ezután az adóztatandó adóalapra számoljuk csak rá.

ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A halottszállító jármű és a bérleti díj kapcsán felmerülő összetett ügyletek témakörét boncolgatnám ebben a fejezetben. Szeretném hangsúlyozni, hogy a bérleti díj kapcsán elméleti kérdések sorozatát feleslegesnek tartom.

Mind a sírhelymegváltás mind a sírhelyhosszabbítás kvázi egy bérleti díj. Hisz a tulajdonos egy meghatározott időre átadja az adott hely használatának jogát a sírhelyet megváltónak, aki az abból keletkező „hasznokat” határozott időig élvez.

Az Áfa tv. 259. § 4. pontja teljes mértékben feloldhatja bennünk a még meglévő kétséget ezen eset kapcsán, hisz definiálja a bérbeadás, -vétel fogalmát: a bérleti szerződésen alapuló jogviszony mellett minden olyan egyéb jogviszony is, amelynek tartama alatt a jogosult az ellenérték egészét vagy túlnyomó részét a termék időleges használatáért téríti vagy téríteni köteles a kötelezettnek.

Ezen probléma megértéséhez ismernünk kell, hogy az ingatlan bérbeadása főszabály szerint mentes az áfa alól az Áfa tv. 86. § (1) bekezdés I) pontja alapján. A törvény speciális szabálya Áfa tv. 88. § (1) bekezdése lehetőséget teremt, hogy a mentesség helyett az adó alanya adókötelességet válasszon az ingatlan bérbeadására vonatkozóan, aki él a választási jogával, öt évig nem térhet el a választásától.

Tehát két út áll a temetőüzemeltető előtt a bérbeadás tekintetében:

1. Áfamentes alkalmazás

Alkalmazza a főszabályt és áfamentesen számlázza ki a sírhelymegváltást és hosszabbítást.

A temető többek között kegyeleti és közegészségügyi cél miatt jött létre, de valahogy fenn kell tartani, e modern időkben kimondva-kimondatlanul pénzügyi fedezetet is kell rá találni, többek között erre ad lehetőséget a sírhelymegváltás és hosszabbítás.

A temető temetési helyek összessége, a temetőfenntartás azért létezik, mert vannak sírhelyek, ha nem lennének sírhelyek, akkor kvázi temető sem volna. A sírhelyeket bérbeadjuk és mivel bérbeadjuk, ezért kötelesek vagyunk a temető területét

fenntartani, a fenntartás díját valamilyen szinten beépítjük a sírhelymegváltási díjba, így a temetőfenntartás és sírhelymegváltás egy összetett ügyletnek minősíthető, mivel ezek az esetek nem elválaszthatóak. Ha azonban ez így van, akkor felvetődik, hogy a temetőfenntartáshoz igénybe vett áfás vállalkozói díjak nem levonhatóak. Ilyen díjak lehetnek mondjuk a kaszálás, gyommentesítés, gallyazás és bozótirtás. Ezen tételek nem levonhatósága igen nagy plusz terhet róhatnak az üzemeltetőre.

Ilyen összetett ügylet lehet még a temető területén bérbeadott üzlethelyiség és közüzemi díjak kiszámlázása. De ennél azért súlyosabb kérdés a ravatalozó épületén történt vállalkozói karbantartások áfatartalmának nem levonhatósága...

2. Adómentes alkalmazás

Láthatjuk, hogy az első választás még több kérdést és problémát vet fel, így talán a lehető legjobb az üzemeltető szemszögéből, ha él a lehetőséggel és az adóköteleiséget választja. Természetesen ekkor a végfelhasználó, azaz a sírhelyet megváltó/meghosszabbító jár rosszul, mivel az áfa tartalmát neki meg kell megfizetnie.

Következő nagyobb téma a halottszállító gépjárművek sajátos áfa szabályai. Ezek eredetileg a méretük miatt áruszállító tehergépkocsi kategóriába tartoznak, de komoly átalakítások után a Közlekedési Igazgatási Hatóság halottszállítóra alkalmasnak minősítheti. A Hatóság az átminősítéssel egyidejűleg személygépkocsi kategóriába sorolja át, amit a forgalmi engedélye tartalmaz. Innentől kezdve viszont már vonatkoznak rá az áfatörvény személygépkocsikat érintő korlátozásai.

Az Áfa tv. 124. §-a sorolja fel azokat az eseteket, amikor az ügylethez kapcsolódó áfa nem levonható. Ez azt jelenti, hogy a tár-

saság ráfordításait fogja növelni ez az összeg, nem igényelheti vissza az adóhatóságtól. A levonási korlátozás szinte teljeskörűen érinti a személygépkocsikat és a kapcsolódó üzemeltetést.

Egyetlen engedmény a személygépkocsi beszerzésének áfája tekintetében van, ahol a törvény külön kiemeli, hogy itt kivételt jelent a halottszállító személygépkocsi beszerzés áfájának levonása. Ennek azért van jelentősége, mert így nem jelent adóelőnyt, ha a társaság tehergépkocsiként vásárolja a járművet és utána alakíttatja halottaskocsivá. Ugyanaz az áfaszabály vonatkozik rá, mintha már az átalakított járművet szerzi be.

Vizont a kivételezés itt véget is ér, a többi személygépkocsira vonatkozó korlátozást alkalmazni kell a halottaskocsira is. Így nem vonható le az áfája az üzemanyagnak, akár benzin, akár diesel, a fenntartáshoz és üzemeltetéshez szükséges termékeknek. A fenntartáshoz és az üzemeltetéshez szükséges szolgáltatásokat terhelő áfa összegének viszont az 50 %-a levonható, s ugyanez vonatkozik a gépkocsi bérlet áfájára is.

Összességében elmondhatjuk, hogy az áfa magas szintje miatt (27 %) a halottaskocsi üzemeltetése jelentősen drágább, mint egy hasonló tehergépkocsié. Mivel az üzemeltetéshez kapcsolódó szolgáltatás áfájának 50 %-a visszaigényelhető, így kb. 20-25 %-kal kerül többre a halottaskocsi működtetése a társaságnak.

Amennyiben zárt végű pénzügyi lízing keretében kerül sor az eszközbeszerzésre, úgy az áfalevonási tilalom alól mentesül.

EGYÉB ADÓK

Tekintetében kitérnék a gépjárműadóra, a regisztrációs adóra, a cégautóadóra és a szakképzési hozzájárulásra.

1. Regisztrációs adó

A központi költségvetés bevételeit illeti meg, mely többek között Magyarország területén forgalomba helyezendő személygépkocsi után fizetendő. 2003. évi CX. törvény a regisztrációs adóról 2. § 3. pontja, mely 2019. I. 01-től hatályos, azonban a halottszállító kocsit nem minősíti személyautónak, így ebben az adónemben.

2. Gépjárműadó és cégautóadó

Gépjárműadóról szóló LXXXII. törvény a halottszállító esetében csak a törvény IV. fejezete 17/D. § d) pontja alatt nevesíti a

halottszállító gépjárművet, így mentesíti a gépjárművet ugyan a cégautóadó kötelezettség alól, amennyiben az kizárólag halottszállítóra szolgál, de nem mentesíti a gépjárműadó alól.

Egy svéd csavarral állunk itt szemben. Halottszállító autónak minősített jármű csak halott szállítására használható, ha fizetnénk rá cégautóadót, de ha nem halott szállítására használtuk, akkor nem minősíthetjük volna halottszállító járműnek. Tehát a törvény azon kitétele, hogy csak halottszállítóra használható, így felesleges és talán még megtévesztő is.

3. Úthasználati díj (nem adó)

Bár ez nem konkrétan egy adónem, de mivel szorosan a járulékebevalláshoz, (járműhöz) kapcsolható kategória, ezért említanénk itt meg. A halottaskocsi személygépjármű besorolása miatt az úthasználati díjknál kedvezőbb kategóriájú besorolás érvényes rá, így ezzel néhány tízezer forintot spórolhat meg a cég évente.

4. Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulást a cég az alkalmazott munkavállalókhöz kapcsolódóan fizeti meg. Vizont a temetőfenntartás és üzemeltetésre vonatkozó társasági adó mentesség alkalmazható a szakképzési hozzájárulás összegére is, vagyis abban az arányban mentesül a szakképzési hozzájárulás fizetése alól a társaság, amilyen arányban a társasági adó alól is mentesült. Mivel ezt a bevételi arányt csak év végére tudjuk meg, így a havi járulékebevallásban csak egy becslést százalékkal számolunk és az év végi társasági adó bevallásban pontosítjuk az összeget.

Sólyomvári Erika Mária Szakmai dolgozat: Részlet: A kegyeleti tevékenységek sajátos számviteli és adózási kérdései.

Sajtó alá rendezte: **Puskás Béla**

Új értelmet nyert élet és halál: „Meditáció az Élet és a Halál értelme felett”

Felújítás a művész telephelyén

1989-ben a Magyarpolányba költöző Diénes Attila Munkácsy-díjas szobrászművész ingyen elkészítette a falunak a „Meditáció az Élet és a Halál értelme felett” című monumentális szoborcsoportját. Az emlékmű az első és a második világháborúban elesett és magyarpolányban eltemetett katonáknak állít méltó emléket. Az emlékművet 2019-ben a Honvédelmi Minisztérium támogatásának köszönhetően az alkotó Diénes Attila és fia, Diénes Szilárd újították fel.

A május 30-ai avatóünnepségen Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes úgy fogalmazott: hőseink példája arra figyelmeztet, hogy az európai békét, magyar hazánkat, keresztény értékeinket csak közös akarattal és tettekkel tudjuk megvédeni.

Az átadóünnepségen Németh Szilárd beszédében kiemelte: a magyarpolányi közösség tagjai példamutatóan élén járnak temetőjük, hősi halottjaik emlékének ápolásában.

„Fontos feladatunk, kötelességünk nemzeti múltunk tisztelete, a katonasírok és emlékművek megóvása, gondozása és a hősekre való méltó emlékezés – nemcsak a most vasárnap megünnepelt magyar hősök emlékünnepe, hanem az év minden egyes napján. Ahhoz, hogy honvédelmi feladatainknak és az ezzel összefüggő haderőfejlesztési elképzeléseinknek eleget tudjunk tenni, azaz a térség

Németh Szilárd államtitkár beszéde

legutóképebb és legmodernebb hadseregét tudjuk felépíteni, nemcsak korszerű haditechnikára, hanem jól képzett és nemzetükhöz, hazájukhoz hű, ép lelkű honvédekre, katonáikat tisztelő és megbecsülő polgárookra van szükség” – húzta alá az államtitkár.

Az első világháborúban elhunyt katonák lelki üdvéért a haderő részéről Takács Tamás ezredes, a HM Tábori Lelkészi Szolgálat Katolikus Tábori Püspökség lelkésze, és Oláh Emil ezredes, a Honvédelmi Minisztérium Tábori Lelkészi Szolgálat Protestáns Tábori Püspökség lelkésze mondott emlékező imát.

A felújított emlékműnél koszorút helye-

Helyreállítás

zett el többek között Németh Szilárd, dr. Kovács Vilmos ezredes, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnoka, Baráth István dandártábornok, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság parancsnoka, dr. Kovács Zoltán, országgyűlési képviselő és Gróber József polgármester.

Gróber József, a passiójátékáról híres Magyarpolány polgármestere a beszédében kiemelte, hogy ez az esemény kiemelt jelentőséggel bír a falu életében, hiszen megtették, ami a kötelességük: emlékezni hőseikre és ápolni emléküket.

Az újságcikkben felhasználásra kerültek a honvedelem.hu képei.

Pölczman Árpád

Folyamatosan bővítjük tem urna kínálatunkat

Pártya kereszt

International Funerals Fair
Nemzetközi Temetkezési Szakkiállítás

TEMEXPO
BUDAPEST
2009

www.temexpo.hu
2009.03.03-2009.
Budapest 1101, Expo tér 1.
HUNGAROPROFI pavilon

0103009-01
Bourbon selyem

Ár: 1.000.000,-
Külső méret: 160 cm x 60 cm x 100 cm
Belső méret: 140 cm x 50 cm x 80 cm
Család: 1-2 fő

Köszönettel,

30 éve:

Mantex
1989

www.mantex.hu

Karsol[®]
If you need the highest quality

LINCOLN

MANHATTAN

Karsol[®]
INNOVATION IN WOOD